

دیوانی صافی

لهسه ر نهزکی چاپخانه‌ی کوردستان چاپکراوه
کهسی تر مانی چاپکردنه‌وهی نیه

چاپی سٚی مین

۲۵۸۲ ی کوردی - ۱۹۷۳ ی زاینی

چاپخانه‌ی کوردستان

۵ ولیر

وینهی صافی

پيشدهستی

صافي لههري يي همولير ي له ناو دؤسنه هه ره دلؤزو نه مه گداره كانم دا
به كه مين كه سيك بوو كه به بداري وي په رده ي خافهت و بهزارم له سر دلي
لاده چوو چو نكو و رووي له هر شو ينيكي كر دبايه له بهر شه بولي زماني شيريني
و رووي خوشي و راويزي دلپاكانه ي وي كه هر له و دموه ساوه له شكر ي
تارمايي نه گهني و خه مو دلته نكيه تي له و ناو دا به پشت شكايي در و به وه .
صافي كه ده هاته شاري همولير ي له مالي به هه شق حاجي عبد الله ي كه باچي
ميو انداري ده كرا ، وه بو ديده نيش له وانه ي كه بنده شاره زيان بم زور ترين
كات هاتوو چوي لاي خووا الي خوشبو و شيخ عبدالقادر قهري بوو يروي
كورد ي هر كو كي لاي به ندمو كاك تهوني بووني ده كرد .

هه رچنده له سر ده ي خويدا به سه رهاتي (صافي) او زور تريني هه له بته
دهست نو سه كاني خويم هه ره له خو ي و در گرتوه ، بيچگه له وانش هه ره .
وه كور له ناو به سه رهاته كه يدا ده خرينه به رچاوانه وه ته نها بنده بووم كه تواني
بيتم و بته به كي باشي وي و مرگرم چو نكو ناييندار يكي پاك و خه -- ودا ناييكي
راست بوو هه زي له خو در خستن و نلوانك نه ده كردو نه يده هيشت و يسه ي
وه ر بگير يت به ندهش له دوا ي كو چي وي هه ر چاو وري ي هه ليكي وا
بووم كه كوره خو و ره وشت پا كه كاني نار مزو ؛ بي چاپكر دن دبراني باو كيان
بكن ساله سر نه ركي خويان يا هي من ، كه چي له پريكاله ١٩٥٣ دا ماموستا
محسن دزه يي ديوانه كه ي صافي له سر نه ركي خوي به چاپ گه ياندوه
به سه رهاته كه شي به يينو سي ماموستا علاء الدين سجادي نو سر او نه وه .

لهو دووایی بهیدا حاجی کاک ملا علی که کوری هره گهور و پوست.
 شینی بههشتی (صافی) به دیوانی ناوبراونی پیشکش به چاپخانه ی نیمه کرد
 بو نهوی دووباره چاپ کرئنهوه ، هره جووره جهوتیه کی نه چاپه کانی پیشودا
 رووی داپنی هه له بزبری کراود وه چنه پارچه هه لبه سنجی که له ناو نهوی
 پیشودا نه بوو خراونه نه سهری و به سه رها نه کشی که لیک هه لگپرو
 وهر گپرو ده سکاری کراوه .

بهنده سه ررای نهوی که به سه رها نه کهیم هره له خوئی وهر گرتوه
 شاره زایکی شیایشم به سه ره موو جه شنه باریکی ژبانی وی دا هه به
 خودا یار بی له وانجه که له بیرم ماون چهنده به به سنجی ده خمه بهر چاوی
 خوینده واره بهریزده کانه وه تا باشتر پنه به به رزیته پایهر دلپاکیه تی
 وهردی و رنده ایته تی صافی بهن وه چنه پارچه هه و زاویکیش که به
 دستنوسی خویم هه به و له ناو دیوانه کی دا نه بوو ده یانخمه شوو پنی
 خویانه وه .

گیوی مو کربانی

به سه راهاتی صافی

هونری پایه بهرزو برویژی ناوداری خوشناو تپوی (کاک مصطفی کوری کاک حهولاً « ثانی » کوری کاک علی کوری کاک عسولای کوری کاک مصطفی کوری شیخ سلیمانی و نازناویشی صافی به .

نهو خانه واده به له بنه چه کهدا (میر مهجه لپن) و به شمش پستان ددچنه وه سر شیخ سلیمانی بایره گوره بیان که به میری سوران ناوبانگی در کردبوو ، وه فرمانیره وای گوندگانی ناوچه ی هیران بووه ، به لان ندر وای دا شیخ سلیمان به هوی شیخ طاهای بتلیسی وهه گرفتاری زنجیری ری و شوینی قادری بووه نیر به جاریکی وازی له میرابه تی هینا و دیرانی میره تی به ته کیه گور بووه وه پرووی له دهر گای خودا به رستی و پاریز گاریتی نزد دابو دزگای خودا نامستی له سردمی و وهه . تا نه سرو له ناو نهو خانه واده به پیدا هیر له باوه .

صافی له گوندی (هیران) ی دا له به ررواری (۱۸۷۳) ی زایینی دا یقی ناوته کوری زیانوه ، له صهره تایی دا له لای باوکی خوی ده خو و بند له پاشان چووه ناو فقی یانه وه ، به ره به ره به ناو خویندننگ به کانی ناو خوشناوه تی دا گهراوه رووی له کویه وه هه و تیرو رمواند زیش کردوه وانهی له لای مهلا نه حمدی هومر گونیه تی و مهلا نه حمدی رهش خویندوه نه و جار سر یکیشی له لاجانی دا وه و ماوه به کیش له به سوی ماوه ته وه

(*) هیرانو نازنه نین : دوو گوندی به ناوانگ و ناوو دینه من خوشو

پیر بلخ و رهزو میرک و گول و گولزارن ده لای پارچه مستیکن

کهوتونه ته ناو هیری خوشناوه تیه وه .

نېټر له ویش را روو له سا بل اخی د کات وچه ند سالیکی له مزگونی (شاد
دمرویشی) له لای قاضی علی باوکی (قاضی محمد) دمخوینی له و ماوه به دا پله ی
خو بنده وارینی خوئی له زمانی نارموی و فارسیش دا زور بهرز بکانه وود .

هزی بووژتی صافی :

صافی ههروه کوو له خویم بیستوو له نهمه نی چارد . سالی بهوه ده تی به
هه لبه ست هو نینه ره کرده ، هه رچه نده له و نهمه ندا شوو سو داو نه قینی
گو له ند امان دوور نیه نه و یان وه کوو بولبول خستبته چه هچه هو ناله نال
وه خوش و ناخوش به ناچاری که وتبته تیو باوشی دلدارینی و سو داوه ،
بو سوور کر دهموی نه و مه به هه ژنراوه تیر و ناو داره کانی کرنگ نسرین
به لکن به لان سررای نه و ش پیوسته نه مانش له بیر نه چنه وه که دبه نده
خوړه که کانی (هیرانو نازه نین) به نایبه تی نلوی شیریزو رموان و هوای
تینکو بووژینه هو ی باخو باخچو و روزه دلگه کانی و گو لزارو چیمه نه جوان
و ره نگینه کانی که له توانای من دا نیه بلیم وه به هشتی ده چن چونکو و شایان
که به هشت و هو ان بچو و ینری . سانه و هریم و مه لبه نده دلکیشه ناو
نازدارانه به و هموو شان و شکو یانه وه نه که ته نها صافیان کر دوته بولبولیکی
شهیدای نه و ناوچه به و بس به لکو شووری نپنی و سو دای نه قینی به نه .
ندازه به کی نه و تو له ناو خانه واده ی واندا کاریگه ر بووه جو شو و خر دوشی
سو داو هو سی هه لبه ست هو نینه و هو ویزه به رووری له ناو دل و دروونی
ثانی باوکی و زور ترینی کوره کانی دا وه کوو جیلوه ی هه ناو نه ندای نواندوه .

زۆر زېږی هه لېسته کانی (صافی) به سر دوو براندا داپهش ده کرین
 (نایینی و دلدارینې) . هر چنده زۆرینم ههول له گدلی دا که پو یادگار
 پارچه هه لېسته کی نیشمانیش بهۆ نینه ره داخه کم بی سوود بوو .
 کاکي خوشناو به زمانی کوردی و فارسی و نارهوی و تورکی هه لېسته زۆر
 دانوه به لان نه رووی نه وو . که کوردیه کانی له وانی دی پترن شایانی سوپاسه .
 پلهی صافی له بر و ژیتي دا :

هه لېسته کانی صافی هر چنده له رووی ره وانی و سوواری و پوختی و
 ناوداری و راو پوژ شیرینی و به تاییه تی له لایین نیش و پاشه بندو هه موو باه .
 تیکوه دلگرو په مند کراون ههروه کوو بوو پوژ نیشمان په روهری کوردی
 ههولیری به هشتی (کانی) و هۆ نه ری زاناو . بناو یا گم مه نقی (مه الا ره سولی
 بیتووشی) له ناره هه لېسته کانیاندا به دووره در پوژی هه لایین ناوه وه پو بان
 هه لکری نووه داخه کم له دم ده مه دا نه هی هه ره که ی تاکیکم به ده ستوره به نه گهر
 بیتیم له چایی نویتری دا هه موویان ده خه مه بهر چاوانه وه ، کانی ده لئی :

نو ستادی غه زمل صافی به جینگه ی له هیرانه

مه دهی چ بگم ظامرد مەشم وری جیهانه

هوا نیمانی بیت هیناوه مه نقی بهرموو مصطفای ناخر زه مانم
 بیرو باو وری به ندهش له راست و بهو ، نه وه به نه گهر صافی ههروه کوو
 له ریگای ناییندارینی دا به نه اندازه به کی نه و توای خو سو سه خلهت و شه گهت
 کردوه تا گه یشتۆته پایهی پیرانی خودا ناس نه گهر به قه د نیو هه ندهی وی
 له ریگای و پوژ هه شدا خو ی ماندو بگر داپا به هیچ سوو (شت) له وه دا نیه
 که نه وانی دا هه بوو بگانه بهر زترین پلهی هه و نه ری له کوردستانی دا .

(صافی) هر چه نده له ناو هه لئه. ته کانی دا زور له می و ناروق دوواوه که ته نها لاروی بیسنیاردوه بوو و نهیدیته بوو ، به لآن زور ناروزووشی ده کرد که به جاوی خوشی جار یکی بیان بینی . واده گیر نهوه که روز یکی به ناو به نیک له شقامه کانی موصلی دا راده برد نووشی به درگای مهی خانه به کی هات له گه ل هار ری به کافی به بی به که دوو کردن ده چینه زوری و داده نیش مهی فروش دلی مه لالا چه ده خو نهوه ؟ له ریوی نهوه که کاکي هیرانی هیچ جوړه مه به کی نه دیتوو و ناویش نه دزمانین کوتی خوت سر پشک به هر چه که بومان دینی نینه ، مهی فروشیش به ناروزوی خوی مهی یا تارقی له پیش داناز ، کاکي دل و دروون پاک ماوه به کی تهواوی تیر اماو زوری نسرین هه لومراندو پاره ی مه به کان تهواو ددها به مهی فروشه کی کوت : نینه هیشتا ناامان نه خواردوه با نهوانه هر لیه به بیننهوه تا ده چین نانی ده خوین و ده که ریینهوه نیر نهوی دمرده کون .

(صافی) تا کوچی دوواوی بان له باری بی پهروای دا دژیا جاری وا هه بوو به هه لئه سستی هژراوه تهرو نلوداری دلدار نینهود به صر دهر د هندی جاریش له گز راوی مهلو کتوی باندا به ده شتو نهواو و نوسا . راندا ده خولاوه ، روزگار ته نها سی سالان ماوه ی نهو ژبانه نازاده ی دایه ، به لآن که باوکی کوچی دوواوی کرد نهویش ناچار له شوینی وی دانیشته تهراوی خیرو خوشی کیتی به ری و شوینی دمویشانه و یشی خودا پر سته تی گو ری نهوه ، نهویش گراو (عاشق) ی ری و شوینی شیخ طاهای بتلیسی به چه مشیک بوو تاو که ته ریزه ی خه رقه پو شانوه بهوش تهواو

دلی دانه کھوت دهمتی گه یانده زنجیری نه فیلی داد گمرانهی شیخ عبدالقادر
(غهوی گه یلانی او سالی چه ند جار یکدیش د چوو دیده فی باره گا بهرزه .
کهی وه له ناو زور زبنی هه لیه مه کانی شی دا به ند یوارینی دله پاکه کهی وی له
راست باره گای بهرزی گه یلانی دا به کرنگی نه ندام ده نوینی .

کاکي هیرانی به هوی دلیا کیتی و یوو خوشی و یویش شیری و داد
بهرسته نی خو یوه بهرترین شو و بی له ناو دلی دوست و ناشنایه کاری دا بو
دیاری کرابو .

کاکي خوشاوه فی له پار یزگاری و خودا بهرستی به دهه هموو چیتی
به بیچ ده زانی و سامانی همورد گیتی له لای یوشتیکی نده هینا وه کم و زور
حزنی له نا و ناوانگ نده کرد که هموو ته نه فی خوم دا پیاویکی وایه که
یه نگم کم دبنووه . بو نمون با لیره دا بهر برده به کی ویتان بو بگریه وه :
له یروی نه وه که چه ند پارچه هه لیه ست و به سه رهانه که بی هه له خوئی
و مرگرتبو وه بو میژووی و یزه ناتاجی و بیه به یشی بووم هه چه ند که تیوا .
نیشان بی نه نازه خلش بو وه له یروی دلسوز بقی یوه زور جار بی هاتو
چوی ده کردم چه ند سالیکی تکام لی آرد که و بیه به کی بو یاد دگر و مر بگرم
ته نه اولمی نه وه بو : تو خراب له من گیشتروی وه دمزانی که من پیاویکی
وام شایانم بخریمه ناو میژووی و یزه وه من خام کو سه یش هار ده وه به
خاک نابرووی نه وه هموو بو یزه یاه بهر زانهی کورد به من و هه لیه ست بی
سهرو یاه کانوه مه به له ناو میژووی و یزه که تا نیر له هه لیه ی چه ند
دوستیکی که بیوو نه سهر داخوازی من هه سوویان تکایان لی کرد که مه یدان

بدات و پنهانی و مریگی بریت . داخه کم و ده لای هم مو بیان هر نه وه بو
 که به منی دا پوره ، هر چه نده بو پنهانی وه زوریش دل گیری به پهر و شوه
 بووم به لام دهرم نه بری و هر چاره بری ی هل بووم لهو ماوه به ایدا چـ هند
 جار نیکیش به ناوی گله بی یوه به گوویی دامای برام هه لیتنا بو وه نه ویش
 ده بیکوت هیچ کورسپه به نیه له گیتی دا که مرزی تیکوشه و دسری نه کوی
 که چی خراو راستان دامو (حزنی) برام له کاتیکا هاته دو کاتی که صافی و
 برای و به نده کور نیکیش له وی دانیشته وون . بنده دهمزانی که صافی و کام
 دوستایه بیان هه به بلان نهمه مزانی پایه ی دوستایه بیان تا چ راده به کی به
 چونکو و تاهو روژی هه دوو کیاتم له به شو پنی دانه دینسون . که سه برم
 کرد نه و نده جـ سووت و لیک نریکن بنده له تیوانی ادا وه کوو بیگانه به کی
 نه ناسراو وا بووم .

نوسا دووای چاک و خوشی صافی له لای کام دهنی به گله بی و گزارنده
 کرد له دست من و کونی : کاک سه یه دهمزانی گیو زورم سه خلهت و تـ و وره
 ده کات ۱ کام هر چه نده له مه بهس ناگاداریش بوو به لام خسوی ناشی کردو
 کونی له رووی نه ووه که گیو برای سه ناتوانی له فرمانی من دهرچی توش
 بکه سه پشک تا به نازادی کولانی به و کاره سانه بدم . صافی کونی . جا تو
 به پی نه ووش هر برا گوره ی کس له فرمانی تو سه ریچی ناکات .

کاک پرسی ده به رموو بزانه تاوانه کانی گیو چین ؟ کاک فهرمووی گیو
 لای وایه که من سه و و بو یترم پیی داگر نووه زورم روو لی دهنی که
 وینهم و مریگی هر چه نده پیی دـ لیم (باو کم من خاکد سه و دووی ده به ووه

بخاک شایانی نهوه نیم که تو له ناو میژووی و پژه دا بڅخه یته ریزدی بو پژه
هونه نهغه کانی کورده وه تکایه نابرووی وان به منوه مه بهو جگه له ودش
من ههز له ناوو ناوبانگ ناکم سوودی نیو وازم لی ناهینی .

داماو کوتی : چۆن تاوانه گرنکه ناپه سنده کانی گپو ههز نهوه به ۱۹

صافی نهوه لای دا کوتی به لی ههز نهوه به و تاوانیش له وه گه وره تر نابی ۱۱
داماو کوتی کاکي به ریز فرمان به سهز تو دا بهو چه شنه درا که تیتسا له شوینی
خوت همستی و بچی له سهز هوو کورسیه دانیشی بو نه وهی وینه که ت
وهر بگری ریست و رووی له منیش کردو کوتی له بهرامهز نهو تاوانه دا که زانی
وست کردوه دلی کاکي نازدار بشکینی سزات نهوه به ههز تیتسا وینه که ی
وهر بگری تاجاریکی تر دله نازداره که ی سه خلهت نه که ی .

صافی ددم و دهست وه کوو سهز باز یکی گوویدیر له شوو بی خووی همستاو
چوو له سهز کورسی ناوبراو دانیشتو به ندهش به نارمزی خووم وینه به کی
باشی کاره باییم و مرگرت ، که هیچ که یکی تر نهیتوانیوه وینه به کی وا
ریشه زو و باشی وی و مرگری .

نهو جار کاکي هیرانی به دامالوی کوت : لام وابه داد گهر (حاکم) یکی داد
به رست نه بووی لای برابه تیت به هه ندرگرت وام زانییا نه مده کرده بسرا
گه وره به لام دوراندم ۱

داماو کونی کاکی خوم چہ ندین سالہ ناگام لو گیتھو کیتشہ بہ ہیہہ راستیہ۔
 کہی نمویہ تو ہرچہ نہ خوت بہ خاک بزانی گبو تو بہ ریز دہ زانی ٹینشاش
 کیتشہ لہ نیواو دا نما تو ہمز دہ کہی خوت ہر بہ خاک و خول^۷ بڑمہ۔ رمو
 گویش لہ کانی خوی دا بہ پئی بیرو باوہری خوی لہ تو دہ دوی^۸۔

صافی اہ سردہ فی شیخیتی لہ ناو گیتی دا بہ ندیوار پئی خوی لہ راوو دہ نکئی
 خوش و جوانی خورسک بہ دمر لہ گل^۹ ہمو خوشی و ناخوشیکی تر بساندبو
 : صافی و راو : زورترینی سردہ می خوی بہ راوی بالندانو بہرہ وردہ
 کردنی کہوان بہ سردہ برد و لہ ناو گیتی دا ہیچ چنٹیکی لہ کہوی سہ پی
 خوشتر نہ دہو است ۔

صافی و جوانی خورسک : کاک بہ دیتی گول^{۱۰} و گولزارو دیمہ فانی خوش و
 جوانی خورسک وہ کوو خو نچہ می دہ پشکوت ۔ ہرچہ نہ گوندی (ہیران)
 لہ ہموو لایہ بیکوہ لہ بہ نہشت خوشتر بو بہرہ رای نہوش ہیسی ہمزو
 سہ راوو چہ نہ جگہ بہ کی لی^{۱۱} دامہ زانندو خیزو ووردہ بہرہ می زمر دو سوری
 لہ ہندہ مرانہوہ ہینا بو و بہ پئی سہ لیتھی بہرزو بہ ساندہ ہوہ بہ ناو ہمزو
 سہ راوو بہ نلو جگہ لہ کانی دا بہ چہ شیکئی نہ ہندازیاری دا ہش کردبوون ،
 نہوجار دیمہ فی ہیران و برای باخو باخچہ و رمزو چیمہ و گول^{۱۲} و گولزارو
 تریفی نارو تروسکی بہرہ رہہ نگاو رہہ نگہ کانی مروی سہر خوش دہ کرد ۔
 صافی دہ نکئی خوش : کاک ہمیشہ چہ نہ دمر ویشٹیکی دہ نک خوشی لہ لا بو
 بہ تابیہ تی فہقی خدرو درویش مسقاو حاجی عبداللہی دہ فہ ژدن کالہ کوری
 دیوہ خانہ دا دہ نگبان لی^{۱۳} ہلہ دینا بالندانان بہ ہواوہ دہو بستاند خو بہ تابیہ تی

که هه‌لبه‌سته نه‌رو ئاوداره‌کانی کاکیان ده‌خو‌بندوه کاکیان به‌جاریکی ده‌خو‌رو-
 شاندو بۆی ده‌هه‌زاوه وه‌کوو ریژنه‌ی بارانه فرمیسی به‌سه‌ر روومه‌تو
 ریشی‌دا هه‌لدوه‌راند . هه‌ر کاتیکی صافی به‌اتبابه‌ته هه‌ولیرو ده‌شتی دزه‌به‌تی و
 یازینوی شیخی و شووینانی تر دوو مێ ده‌نگخۆشیکی به‌ژاردی له‌گه‌ل
 خوی ده‌گیرا بۆ نموونه‌ی شه‌بدایی صافی نه‌پیناوی ده‌نگی خوشی‌دا به‌سه‌ر-
 برده‌به‌کیشان بۆ هه‌ل‌ریژم که‌له‌خوی و کۆره‌کانیشم بیستوهه :

چهند جاریکی له‌موصلو به‌غدا به‌که‌به‌شامو کۆلا ناندرا و ابرودوه له‌کاتیکی
 که‌ده‌نگیکی خوشی سروف یا گرامفونی گوی لێ بوینی به‌بێ ووزه (اختیار)
 له‌وی راوه‌ستاهه که‌زوریشی کار لێ کردبا به‌کۆل ده‌گریاو فرمیسی هه‌ل-
 ده‌وه‌راند ساهو شوینه چا‌ک‌با یاخراب رادوه‌ستا تا گورانبه‌که کۆنایی ده‌هات
 بۆ نموونه‌ی دل‌را گرتو و دۆستابه‌تی و شه‌مه‌گداری و دل‌نراوانی و سازانی
 صافی به‌سه‌ر هاتیکی تریشم و به‌یر هاتهوه جینگای خۆبه‌تی یادی نوی که‌مه‌وه :
 ریژنیکی نه‌مانگی ریژوو ناندرا کاک دل‌ه ده‌بوون پاک له‌گه‌ل کاک نوی
 برای و چهند براده‌ریکی تر دا له‌لای به‌ده‌دانه‌شبوون له‌پاش ما به‌کی بۆی
 کۆتن هه‌ستن با‌چین دبدریکی هه‌ونیش به‌کین ئه‌وانیش ئوتیان قوربان کاک
 هه‌ونی به‌ریژوو نیه به‌چینه لای وی چه‌به‌کین ئیره‌باشتره . کاک فه‌رموی ده‌ک
 مالتان کول بی بۆ گیلی و نه‌زانیتان ئیمه‌ ده‌چینه لای هه‌ونی نه‌گه‌ر به‌ریژوو
 بوو ئیمه‌ش پێی بن خۆ که‌پتی نه‌بوو ئیمه‌ش پێی نابین ، ئیتر چونه‌لای وی .
 داخه‌که‌م له‌دوایی نه‌مه‌نی‌دا چا‌ودکانی کزو که‌م بینا بوون ، با به‌و‌ری
 به‌یرمه‌وه کاک هه‌رانی که‌وه‌کوو گۆلی گۆلاوی هه‌موو شووینو کۆرو

هەر بێبێکی دە کردە بەهەشتیکی خەملاو و بۆنخۆش وەیا هەم دەتکوت بولبولی
 - هەو داسەری گۆلانە داخی گرانم ئەو گۆلە بۆنخۆشەو ئەو بولبولە سەرخۆشە
 ئە (۱۹۴۱) دا پەرو بآلی هەلەورائەو ر. وانی پاکێ بە گیان ئافەزین ئەسپاردو
 لە گوندی هیرانی لەئەشکوونی (شیخ - سلیمانی) دا کە غازیکی دانامراوو گۆر -
 ستانی بئەمالەیی واه لە گۆریک دا تێ - ژرا کە ئەسەردەمی ژبانی دا بە دەستی
 خۆی بۆ خۆی هەلکەندبوو .

بەلێ ئەو دۆستە زاناو پایە بەرزەو ئەو برادرە دڵ - پۆزەشم بەفەرمانی
 چارەنوس ئەناچاری بە جیتی هێشتم ، رۆژگاری چەبگەر بە دوور خستەو هە
 ئەو بوو پۆزە ناودارو ئەمە گەدارو دڵپۆزە داخیکی دیکەیی وای بە جەرگەو
 نام کە تا مەزم لە بیرم ناچیت . بەهەشتی حەوت تۆرۆ چ - وار کچی ئەپاش
 بە جیباون ئەوا بە پێی تەمەن ناوی کۆرەکانی دەخرێنە پیش چاوانەو : -
 ۱ - حاجی کاک مەلا علی ئە تۆری هەرە گەو : بوست نشینی خۆبەتی .

۲ - حاجی کاک مەلا عەزیز ۳ - کاک مەنوەر

۴ - کاک جەعفەر ۵ - کاک عبدالقادر (غەوئە)

۶ - کاک جنید ۷ - کاک عبدالکریم (بابە شیخ)

سەرنجێک لەو هەمی کە ئەو دەیان نیهو کەشکۆلە : لەرووی ئەو . و کە بێجگە
 لەصافی کاک ئانی) باوکی چەند کۆریکیشی لەو پۆزە دا دەستەڵاتدارن وام
 بە بەرزەو ئەندزانی کە لەلا پەرە (۸۵) هەو چەند پارچە هەلبەستیکی کاک (ئانی)
 باوکی لەلا پەرە (۸۸) دا چەند هۆنراویکی (صنووت) و - لەلا پەرە (۹۴) دا
 پارچە هەلبەستیکی (سۆزی) ، و لەلا پەرە (۹۷) یش دا پارچە هەلبەستیکی
 (ووریا) بۆ یادگاری بئەمالەیی بەرزەو هەرانیان چاپکری .

« سوپاس »

له‌رووی ئه‌موه که کاک حاجی مه‌لا عه‌لی دیوانی خوا لێ خوشبووی
باوکی پیشکش به‌چاپخانه‌ی کوردستان فرمووه کاک عبدالقادر غه‌وته‌ش
(سوژی) هه‌له‌بژیری کردووه کاک عبدالکریمی باه‌ شینخیش سه‌ررای
هه‌له‌بژیری دیوانه‌گه‌شی نووسیه‌وه‌وه له‌کانگای دله‌وه ده‌سکه‌گوتی بۆن
خووشی سوپاسیان پیشکش ده‌که‌م .

گیوی موکریانی

ناهی سینهی عاشقانه و اجیبانی گرتووہ

لہو بزاتہ گہر دہماوند بہعزہ جاری^۶ تہم دہکا

روو و خالی رہونہتی لالہو و نہوشہی ساندوہ

لالہ داغدارہ و نہوشہش بو^۷ پی ہر ماتہم دہکا

من نیجارہی خرمہنی غہم بو^۸ دلی مسکین دہکم

سوئی طالع دبت و ہجرانی لہر من زہم دہکا

دل^۹ تہمہ گدارہو کہچی مہ جبوہ نازاری دہدا

خہلہتی بو^{۱۰} بیگانہ وایہ تہو لہ کہل^{۱۱} محرم دہکا

(صافیا) دل^{۱۲} مائی تہ نہایی بی^{۱۳} عیبی نیہ

عبلہتی سہودایہتی ہر حہز لہ جی^{۱۴} ی بی غہم دہکا

دل^{۱۵} لہ بو^{۱۶} مہ جبوہ دیسان گریہو و زاری دہکا

وا لہ ہردو و چاوہ کانی خو وین و ناو جاری دہکا

وا سہراسر رووی زہمینی گرتووہ خو ویناوی تہشک

دوودی ناہیش روژی پو^{۱۷}شی و ناسمان تاری دہکا

زور بہ نازارہ دلی زارم لہ ہر ہجرانی یار

ناحقہ تہو عالمہ لہو زارہ بیزارہی دہکا

مہرحہ باہیکم بکا بو^{۱۸} دل^{۱۹} فریبی منیہتی

ومرنی^{۲۰} تہو بی رحمہ گی بو عاشقان یاری دہکا

ریځی موسولمانی له دل^۶ نښت په رچم و نه گریجه کی
 بوږیږی تښتیش وا بهادی زولنی زاری ده کا
 چلوه نوږی یاره بوږیږی ریځه ده رښتی به خو وین
 عه بی لی مه گره گنهو بیچاره خو بوږن باری ده کا
 قات مه لږن یار بی وه ظایه وا به ناحق ده بوږیږی
 بیکوږی یا نه بکوږی (صافی) فیدا کړی ده کا

دنی بولبول لده دوری باخی گول^۷ یاری نه کا چیکا ؟
 له لوی خونچه هر دم شیوه نو زاری نه کا چیکا ؟
 زه منی له زهقی روږی و دموری زیلله نی واهات
 غیر یاران له مولا روو له دلداري نه کا چیکا ؟
 له نای گهر موه وایو به بارو هښکه تښتیکه
 له نای چاره کانی خو وین و نلو جاری نه کا چیکا ؟
 شوی هیجران خه پالی یار ده کا اصلا خه وی نایږ
 بهیادی روږی و وصلی حهز له پیداری نه کا چیکا
 به کفری زولنی ریځی نیسلاهی به سنووه بوږیږی دل^۷ تښتی
 و دکوو صنعانی دائم مـ بیلی زینناری نه کا چیکا ؟

دلَم عهبي نيه گهر رووي زهوي تهر کا به خوږي ته شک
به ناي دوودناکيش ناسمان تلري نه کا چیکا؟

له لايي فيرقه تي يارو له سووي مېخني ته غيار

له هر دوو لا دلي مسکين رجا کاري نه کا چیکا

هواي ياري له سر ددرناچي اصلا له و جهاي دووري

دلي بيچاره کم هر دم وه فاداري نه کا چیکا

ته گهرچي بي وه يارم جهاي دا نه و دلي مسکين

وه کوو (صافي) له بهد بهختي فيدا کاري نه کا چیکا

نه و غزوي غهمي بو غاره تي دل کرده به اغاره

وه سکوو هه بهاي عارب سا عشيرو عيله هوااره

مه لئين دل بي هواارو تره نوکه با به تالان چي

له لاي خوږي عه گيدو خانه دانو بيکه سالاره

نه ما چيکانه گه بهختي ره شو نه و چهرخي کچ ره قتلر

که هر عه سکر به دائم بو سوهاي غهم فرقه تي ياره

هزاران قوشه تي غهم بي به بي سر عه سکري يارم

دلي ديوانه هه تايي ته گهر بيکن به سهد پاره

و لای بیچاره به تیر و حیمایه‌ی لازمه بوزان
 نه و مک عالم بلی عیرو عه شیرت بووینه بی کاره
 له ختی تیه‌دا تیتش به عیبو عاره وایاران
 خصوص لهم وخته‌دا چو نکی له چنه‌د جیوه برینداره
 و..قای عالم نه‌ما غیرت خه لاس بوو (صافی) تیتیکه
 به ناقه سوواره دل چیکا که جهیشی غم به ملیاره

دل بهر دهردی فیراقی یاره مه‌لی مه‌ی ده‌کا
 گری‌ی له‌ده‌نگی سازو عودو به‌زمی نایو نه‌ی ده‌کا
 سه‌رده‌می مه‌ستو خوملو و خادمی مه‌بخانه‌به
 و دختی ته‌سیجی له‌ده‌سته سو‌فی به‌حه‌بجی ده‌کا
 ری‌زی وایه زور به‌که‌یف و پیکه‌نین و خه‌نده‌یه
 باعزی شو مه‌جنونه‌دائمه گریه بو له‌لی ده‌کا
 به‌عزی جاران عالم و عامیلر عابده خوبه‌تی
 وه‌تی جه‌هل و فیسقی زوره‌د عالمی لومه‌ی ده‌کا

پانی ده‌لیم نه‌ی دل و مره نـ پیرانی یاتورانی به
 تاو له‌ببئی هه‌ردوو جینگا روو له‌ده‌شتی ره‌ی ده‌کا

دلؑ نزانم شينته يا سهرخوشه يا ديوانه به ؟
يا الاهي نيشي وا عكسي به من تاكهي ده كا ؟

دوور له ياره دلؑ له بويي نبي ثباته (صافيا)
ناكرو لهو سهك مه ركه دا نبي نبيختياري وه ني ده كا

چاوه كم چاوم به دائم نينظاري تو ده كا

شهو به يادي عارضت يادي گرتي شهبو ده كا
راحتي هه نكرت له عالم وا له مه هدي سينه كم

طفلي دلؑ بو دا به بي وصلت وه ها رو رو ده كا
چونكه بلوي نه ينا سه با گه ردي له ژيري نه لكه كت

دلؑ له تاوا خاكي گشت عالم به سهر رووي خولا ده كا
قه تره بي ابوي نه كبارت بنيره نه ي طيب

وا نكزايي سينه بي مه ره هم چ صفتو سو ده كا
وا دي عيشقت نه موند دووره به روژ نه ي ناكري

به يكي دلؑ بويي سكون نابي به نلو شو رو ده كا
ئلوري عيشقت دمرووني وا سهراسهر گرتووم

دوودي نا هم وا له سهر چهرخي به رين بون سو ده كا
جه يشي هيجرانت به جاري مولكي جسي گرتووم

بويي (صافي) لهم زه مانه له شكري غم كو ده كا

گوناری روخت رهشکی به گونزاری نیرم دا
 دووناقی بروت طمنی له محرابی حرم دا
 روح مهسته لهراسی تو له تیو عالمی نرواح
 بان له (بهائی) دایه و زاهر له (نم) دا
 هاستای که ههستاوه قیامت به قیامت
 ریویوی که ریویوه دمم له و دم دا
 دل و الیه بر نازاری و و کوو تقطعی زارت
 گاهی له وجودا هه یه و گاهی له عدم دا
 بوچی نه گری دل له سر نه شتیوه پشتیوه
 و ا هه یه له تیو چینی چهی بهر چهی چه دا
 گهر بیتو به سرخوشی پرسی له نه خوشیم
 حق القدمه روح له قه دمگاهی قیدم دا
 (صافی) له بهر نه خاله به خالی له (خدیآله)
 یا کیسی به زور دایه و میازوری به کم دا

نه گهرچی دل به پروژی عارضت سووت
 بهائی و ا عادتته بسو عاشقی رووت

به احتیاجی پابه ندیم به قوریان
که گیراوم به داوی تازی گیسووت

به ناری عیشقهوه مه منیزوه جانا
دمسووتینی به بالله کفن و تابوت

به غه مزه تی تو برینی من هزاره
موژت به سیه له گهل نه پروت مه که جووت
به کوفری زولنه گت دل وهرمه گیره

کهوا سالیکه له بو میجرابی نه پروت
به خه نجهر چاره بی دل ناکری وا
گرفناره به میجرای چاری جادووت
به سر سهودا ده کا (صافی) به پروی تو

مبانی پیچی به رچم خالی هیندووت

بازی دووری وا به تیری غم دلی کردم نزار
فت معینیک نه بوو عهزم بیانه کژی یار
دردی دووری بهو طبییانه عیلاجی ناگری
زاهی تقدیری نه زل بادارووی لوقان چکار

نازری هیجران له سینم دای کفنم بو چه
 خوئی له بهر نم ناله ناگری سهنگی تابوت و مزار
 نهی ره فغان عبلله نی دووریمه دستم لی مدهن
 قهت شفای نابه بر بنم تا نه گاته دست یار
 تاوقی عشقی ویم له گهر دن دا نه جاتیم بو نیه
 کوشی بی فایده به یادی خلاصی رستگار
 من گه دای کوی نیکارم پادشاهیم کی دهوی
 دموله نی دونیاو قیامت بو چه بی چلوی یار
 عاهت بیزاره لی (صافی) له بهر زاری بهسه
 مقصدت تفریض بکه بو خالق پهروردگار

نی بای سها هسته له حالم بهوه هوشیار
 شرحی دلی ماتم زنده کی من بهره بو یار
 لهو فرقه نی نهو وا ره مستی ماوه نه عومرم
 نومیدی حیاتم نیه رووحم نه بی غه مخوار
 تا جیلغه درشدی شو غریب گو گله می هه بیات
 وسلنه نه جات پوله سه بی چاره کیمی وار

کیمه صوره مزعلله فی عشاقه هه گیز
تیماره منن به شقی بوق زومره بیبار

لا أمتنع عن قربك من لومة لائم
ان أصبر فی بملک قد احرق بالنار

لو جسمی بمیدک فالروح قسرب
ان ترحم بالروح وإن تقتل فاختر

من مهنتهم نه زان باده بی صهبای تو لاکین

این سیری تو در جلوه گهی عشقی تو هوشیار

کاشانه بی لاهوت بودد لایقی آنکس

مالو سهر و جانمش کی نهاده بهره می یار

خوی کوردی به (صافی) لهه وای عیشقی تو بیستی

کوردی ، عهده بی ، فارسی و تورکی بسووه نه شمار

((م))

که روژی وصلی ناوا بوو به چاو گریان نه کم چبکم

شوی هجرانی وا داهاات که دل بریان نه کم چبکم

به کینه می من درو باره چه رخی که چ واکچ مه داری کرد

منی پی طالیش بهو نموعه گهر دهوران نه کم چبکم ؟

په بڼې یارم حیات ته لڅو نه جمل شیرینه پستانه
 له بجهژ نا گهر روحی شیرینی خټوم قوربان نه کم چیکم
 وه کوو دهوری فهلهک دایم یار نه بم یاران
 فراموشیم به کی دی دل که سرگردان نه کم چیکم
 نه گهر دمرمان نه کا پیداری دل بڼې وه یارم
 له دمدی بڼې دخوا گهر چاوری لوقان نه کم چیکم
 وه کوو یوسف له زیندانی غماحه پسی عزیزیم
 له بو ته سکینی جاری روو له لای که نشان نه کم چیکم
 طیب نه بتو دموای دهردت نه دا چارم نه (صافی)
 به مردن گهر عیلاجی دمدی بڼې دمرمان نه کم چیکم

تُو دوزانی بوچی یادی دل بهری ره عشاءه کم
 ما بلی به د ناویمه بو بڼی کاری بڼی به روا ده کم
 سر له سر سهودای تُوو دل له پاینی بڼی به کت
 بوچه جانا سر و دل همدوویان ریسوا ده کم
 مو لکی میسرم بو چه گهر ما هی که نمانم هې
 چم له بازاری زوله یخا یوسنی سهودا ده کم

چاوه کهم چاوم له بو چاوی تو خروین باری ده کا
وامنیش هر لحظه بو تو شین و واوه یلا ده کهم

مهیلی من هر مهستی و رهنسی و شاهد بازی به
واله بهر میجرایی نه بروت تاغت و نه قوا ده کهم

من لدهست دونیایی دونو عالمی و ابد عمل
روه بی شکوار ته واضح بو شه می به غدا ده کهم

(صافیا) هیران وه کوو نیرانه جیرانی جهیم
ساگهوا بیتو توکل دائما به خودا ده کهم

باری خوم لی زیزه بو به حهز له مهرگی نهو ده کهم

شهو که بی هو شم له ناوی و امه زانه خمو ده کهم

بو شکاری مورغی وه حشی نه که سه لوو شاهینم

عاشقی چاوی بازی خوم بو به راوی که مو ده کهم

روژ به یادی رووی هه تا هتواره هر هاوارمه

شهو به فیکری زولنی تا سجه بنی سو حبت لهو ده کهم

لهو دلارامه بیوسن وادل نارامی نه ما

جلریکی چاریکی دموم کا ده خالت بهو ده کهم

گوییم له سازو عودو نهی چاوم له ساقیو بادهیه
 خادی پیری موغانم بویه وا په پیره و ده کم
 درفو سوودی نهقدی دل^۲ لهو عالمه بی^۲ مایه به
 تابه گهی بی فایده سرفی گهنجی که یخوسره و ده کم
 (عافیا) کافیه بو^۲ دوناو قیامت یاری خوم^۲
 چم له باسی عالمه هر ذکر بی ناوی نه و ده کم

د بیری ناز په رویری روو نه نویری مه پاره کم
 نه: نیبال ، نه برو هیلال ، شیرین جمال ، نازداره کم
 مه مروی ، مشکین موی ، چاو ناهوی سحرای خوتنه
 سوور گوله ، موو سونوله ، ماهی پیری رو خسارده کم
 جانی جانان ، شاهی خوبان ، ره هزنی پیرو جهان
 گیل^۲ رووه ، شیرین خووه ، شوخی شه کمر گوفتاره کم

- چاوی کاله ، لیوی ناله ، روو به خاله ، دل بهرم
 زولنی خاوه ، لیم به داوه ، یاره کی نه غباره کم

چندی بی مه یلم ده کی سه دهینده مفتونم له بیوت
 جزی^۲ ره حیثکت نه بوو دمرحق دلی^۲ خه مباره کم

به سیه بی رحمی به قوربان پایه مالی ختم بووم
 ریوی نه جاتیم بو نیه گهر تو نهی خه خوارده کم
 نه شکی چارم نه رزی داگرت دوودی نامم ناسمان
 بو به واردهش داگهرا لهو نهی نانه شماره کم
 واله جی ی تیشی خه ده نکت تا به ریوژی حشره وه
 خووی بی لی ددرژی به دائم لهو دلی زامه ساره کم
 (صافیا) ساحال به به بشانیم له غایهت درچو وه
 روو حه نام رحمی بکه بهوشین و گریهو زاره کم

له بهر مهیلی مهی عیشی تو وه یاری وفادارم
 له ته کیه و خانه تا درچووم ، خه ربکی دیرو زیننارم
 له بهد کرداری من روو و درمه گیره نهی شهی خوبان
 کتو روو وه ربگیری کس نیه گهر بیته خه مخوارم
 له دووریت لذهی من پایه مالی زبلله ته هه ردم
 حه یاتم بی جه مالی تو مه مالی ژینه نهی یارم
 نه گهر شهمی جه مالی تو مه بی روژم شهمی تاره
 بینایی نووری چاوانم نه تووی مهی ضیادارم

نهوه نهم عجزو شادی ، وصلو هیجران دیوه نهی یاران
 له روژی حشردا اصلا نه حاجت جه نه تو نارم
 له صفحهی عیشتهوه گهر سیریری رحمت بیته نیو عامم
 هه نامه حشر چکاس سهجدیکی بابا شاهی (غفار) م
 له جیلوهی نفی و اثباتی تو وهك (صافی) به روژو شهو
 ددمی بی هوشو سهرمهستم ددمی بیلارو هوشیارم

حه قینم گهر فلهك یاران به ناهی دل بسوو تینم
 جهوازه گهر زدمین په کهر به خوبنی دینه بر شینم
 له دهنی غم جوانیم روژوو پیری روو به رووم وا هات
 له مهولا چون مودارا بیتو نایا چون نه بی ژینم
 له عشقی له یله کی بی مه یله کو دویایی دوون هه بیات
 سه ریکی راحه نیم ساتی نه بوو دایمه بالینم
 له مودی دل له جهرگی کول له داخی سینه کی سوونلو
 به روژم دادو روژویه له شهودا شیوه نو شینم
 بایته شوخه کم بی ره هی ناچه ند؟ بی وهقا ناکی ؟
 به ساتی خونچه دلته نک بم وه کوو گول جامه بدرینم

به ریشی سپیه و یاری نه کردم به ختی ریش جاری
منیش بویه که عادت عاجزی و رسمه مالینم

له زاری من مه کن بیزار (صافی) زور به نازارم
له داخی سینه کی سو و تاومه نه و ناخه هه لهدینم

حه بیبا خوٚت نه زانی بو له عالم بی موبالاتم
له طفلی سینه ریش و دل به نیش و صبر به سهر سه و داتم
زیانی من له عشق تو مه زانه غیره تی خوٚمه
سبب و ابو به مننالی له مردی عشقی راهاتم
له خالی نه و جوانی دا جوانی توٚم موسه لاهم برو
له مهولا چون به لایی روو بکم شه بدایی بالانم
دهمیکه به ندی جینی بهر چه مو پیتچاوی کاکوٚتم
به دائم زارو خه سنه و دست به سته ی زولنی نانانم
سهری خالی له سه و داکت چلون سه و دانه کم جانا
سهری بازاری نه غیارم نه موحتاجی کالانم
سهرایا گهر هموموم عه بیه له جاهی توٚج کم نایی
نه گهر ره جی بکی چونکی غه ربی زبری دمر گاتم

گدا زادی نووه (صافی) حقی نازادی به قوربان
خه لاتم گهر سیاهت بی به منونی نهوا هاتم

له اوی دوردی دووری تابه گهی بی شیومنو نام ؟
مودارا چون بکم لهم حاله دا بهم عومری کو نام
له هم ژینه گه لئی بیسزارو لهم مانه په شیمانم
به پئی رحمت له دونیاو تاخیرت لام وایه گومرام
صرای دل تیسته تریکه به پئی شمی جمالی تو
سناری تالم نهحه نیقایت لاده نهی مام
چیپه حوکی سلیمان حشمت و جهم جاهی نه سکندر
به پئی فرمانی تو هم روتبه به بو چیپه نهی شام
گدایی تو م گه لئی بو خوشتره لهو مسندی شاهی
نه به ندیم کافیه قوربان که عه بدی ژیری دهر گام
له سیله ری رحه گهر قاصد به تحقیکی - لامت بی
له ژیری پئی قاصیت جانا به سر خاکی قده مگام
نه گهر جاریکی تر فزمووی سه کی دهر گای منه (صافی)
هنا مه حشر به به بو من مقای عیززت و جام

(بهمن)

به قامت خرامان به روو ماهی تابان
فیدای توّم گدای توّم عزیزم

دهمی پیره لامان بنویره غولامان
به چاوی باز به غه مزه و ناز عزیزم

له دردت حزینم کولاه برینم
به که درمان نه توئی لوقان عزیزم

له بهر چاوی کالت له عیشتی جه مالت
دهمی شهیدام دهمی ریسوام عزیزم

له دوو لا کوزاوم سهرایا سووتانوم
به ناری رووت به دوو نه پروت عزیزم

تو شاهی جیهانی نوررووحی رهوانی
جه باتم توئی نه جاتم توئی عزیزم

وه کوو (صافی) هیران فیدای شاهی گیلان
منی مهفتوون منی مهحزوون عزیزم

(سانی) له دوردی فیرفته چاره یی حالی زده جته

زای به پیش و نه زبته دل^۷ به برین و پیش و زان (*)

جانا له فیراتی تو^۷ به شیواوه دلی من

پاروانه یی شمی تووه سوو تاوه دلی من

سر تا به قدهم غرقه یی خو^۷ تاوه دلی من

وحشی صفته به سته یی بیدو داوه دلی من

دل^۷ نه لسه یی خوو پینی هموو دم که له بردا

ده بزانی فه لک کینه یی وی ما برو له سر دا

چند عاشقی کوژ تو نه خوو پینی به همدرد دا

لهم تالی بهرگه شنه به چو^۷ن ماوه دلی من

دائم که لده ست جهوری زه مانه به جه فایه

په بوه سته به جه ورو نه له مو دوردو به لایه

بو^۷ عاشقی بیچاره به نه و عاده ته وایه

بو^۷ پینی که انه گو شه یی غمی داماره دلی من

(۱۱) صافی نه و شیوه نه یی به بو^۷ نه یی کوچی دوا بی کو^۷ به ناز داره که یی

(لعلی) بو^۷ یادگار هه لیه ستووه که واره ته منی (۹) سالی دا

جووانه مهرگ بره .

آجوری بهلاوه له دوو لاهانووه یاران
 پو قهتلی سهری عاشقو مکینو هزاران
 معلومه که دمر ناچتی له بهر تیری سواران
 چند دهنه له دم قازوخیان داوه دلی من

سهر قافله چی دهستی منت دامنه قوریان
 ماژو به عجل مه مهلی له یلا به هموو ناز
 مه جنون صفتان ماونو لهم ریگه په ریشان
 بتی چاره له یارانی به جی ملوه دلی من

دائم له هوایی تو که ای حالی به شیوه
 هر دم له جه پای تووه وا که تووه جی—وه
 نهو قور به سره روحی که یشته سهری لیوه
 دمرسانی بکه تا کوو نه فو تاوه دلی من

نه ی بانی سبا قاصدی جاتانی روح نه فزا
 نامهی غم و دهر دو نه له مم تو بهر به غدا
 تا چند له نه و محنته دابی سه گی دیرگا
 مود دیکه وه کوو (صافی) که شیواوه دلی من

مودديڪه لهيجراني تو شيوابه دلي من
 سرگشنه و بيچاره و ريوابه دلي من
 پهيوهسته لهكيوانو لهسحرايه دلي من
 مهجنون صفت مائلي لهيلابه دلي من

هم و محشبه اصلا كه له بوئيمه نه بوو رام
 هرچنده سعی و كوشش نه كم نايته تيو دام
 نيا لهسر هم شورشه به چي نه بي نه انجام
 نائاري كه هم و محشبه نه پهيدايه دلي من

سهوداسرو ديوانه و حهيرانه هموو دم
 بويارو بو نه غيار شريك له هموو غم
 فارغ نه بوو بهك لحظه نه گهر زورو نه گهر كم
 ناشوفته و پر شورشو غه و غايه دلي من

دائم لهغهي ههشي تو واخانه خسرايه
 بهو ناورى دووريشه كهوا سينه كهبايه
 يتعاره مه گهر بويه كه نازارى سهوابه
 بهد بهختي نه پي چي لهج دامابه دلي من

به زولف، نه سیری مه که دیوانه بی تو به
مه سجون مه که خادی دمر گانه بی تو به
مه فنونی جه مالی تووه په روانه بی تو به
موشناق قه دو قامنه ره عنابه دلی من

دووری لهو ته من دمر به دمر بی یارو دیناره
بی مونس و بی یارو بی زارو نه زاره
بیمارو بریندارو جه فکیش و هزاره
بی چاره به وارو بی له مولا به دلی من

بی رحم و وفا بی به سه نه بی یاری و مفادار
شه یلای هو ای تووه نهو (صافی) بی بیچار
پا به ندی دووسه د غم بووه لهو لومه بی نه غیار
جی بی چاره سهری دمر گه بی به عنابه دلی من

جانا له غممت واله و حبرانه دلی من
 سرگشته وه کوو و وحشی له کیوانه دلی من
 دائم له درو دشته بیابانه دلی من
 موشتاقی وصالی روخی جانانه دلی من

مه علومه سیای پهرچه مه وا بهختی سیا کرد
 زیناری دوو زولفه که له دینی سه و لا کرد
 لو مهی مه که گهر رووی له تاقی کلیا کرد
 بو ره صمی و فنا شیوهی سه نضاه دلی من

ناسو و دمو ظرخ نه بوو اصلا له غمی تو
 قهت حریفی و مقامی جاری نه زانی له دمی تو
 چونکی صهری خوئی ناو ته ژبری قهدهی تو
 بو به وه کوو زولفی تو پهر پشانه دلی من

په روانه صفت که و تو وه سو و توی چراغه
 وه که لاله له عشقی تو دروونی همسو داغه
 موددیکه له هجرانی تو بیسارو نماغه
 بو به همسو دهم تالی لوقمانه دلی من

بۆ غارەتی ملکی دلی عوشاقە دیلرە
 تابووری غەمی کۆیە زیاتر لە هەزارە
 تەصلیمی قەزا لازمە یاران نیە چارە
 چونکی لەسەر ئەم جەمەتە قوماندانە دلی من

دل^۲ کەوتە خەیاڵات لەبەر خونچەپی لیوی
 وەك نوقتەبی مەوەرۆمە ئەگەریقی نەبزیوی
 بەو فەکرە لە باخی سەمەن و سونبول و سیتیوی
 وەك بولبولی بیچارە غەزەملوانە دلی من

عەبدیئەکی وەفادار و جەفاکێشە لەهەبجەران
 واکەوتوو وەك (صافی) لەدەرگانی گەیلان
 بەم دەرە سەرە کۆرتی لازم نیە قوربان
 لەم جەژنەبی قوربانە کە قوربانە دلی من

من و دل (۵)

من و دل ۲ نیمرو ۷ نهو شوخه له خوشی بهك بهدی کردین
له جای اهلی سه رخوش و م-وقیمی مه یکدهی کردین
هه تا مه حشر خومارو مه سنی نازو نه شنه که می کردین

به شه مزه می چاوی مه خوری سیاهی مه سنی مه می کردین
به ماچی لیبوی مستغی له نه نواعی مه مزه می کردین

به نهو یارد بلین یاران چی به سوچو گوناهی من
نه سیم نه نگوت و شهو روئی چه من والای برو ماهی من
چه قهواره مه گهر قوربان کهوا به سنوونه رایجی م-ن
نرانا بهندی سوخمه می نالی گولناری به ناهی من
که چی ده سنی له سهر دانا له سهیری باخی به می کردین

له بو بهك مه رجه بابی چوومه لای یارم به سه رخوشی
نیقابی خسته رو خارو به جاری کهوته خاموشی
که وم دی روئی ناراهی دل و سه برو نه راموشی

(۵) منی تا که کاتی پیشه وه می (صافی) به ، تاکی جوارم می (ناری) به و

تاکی پیشه به مینیش می (طاهر) به گی) به .

به هوری بهر چه زولنی روخو نه بروی که دایوشی
له شوقی روئینی به دری هیلالی به که شوهی کردین

یه فیتانم که سنی عاشق نه بیی لهم سبریره نازانی
له لایلی یار حیات به خشو له لایلی قابضی جانی
له هر دوو لاهه ته سلیم بلین دهستم به دامانی

نه کهرچی کوشتی خو قابض الارواحی موژگانی
به قانونی مه سحابی به خندهی لیری حهی کردین

له بو خووین ریژی عوشاقان نیگارم گهرچی بی باکه
وه لی نهی دل له رووی ئومیلدهوه جلی ته ماشا که
مه لی (صافی) زه مان ئاخیریو کهس ئیمدادی کهس ناکا

دهوایی دهردی دل (ناری) له (تاهیر بهک) نه نا که
بلی ئیسرو گولندای به تیری جهرگی به ی کردین

« چوار خشته کی » (*)

ودرنه تهماشا دوست و احبان
نهو بی ره جهمی دیم له موحبان
جه بهری د مردم چنددا طیبیان
ده زمانیان نه کرد زای غریبان

بولبول که دائم به شین و زاره
حقیقه که غونچه له دست نه غیاره
نهو گول هموو دم هر له لای خاره
بو شهرم ناکا نه هه نه لیبان ؟

بو بی له لای یار من هاوارم کرد
رازی دلی خوم پاک اظهارم کرد
دمرده کی به نهان عمرزی یارم کرد
چونکی وون نابی دهره له طیبیان

(*) صافی نهم هه لیبسته له دیوانی حافظه وه کردوه به کوردی
وله خو شیهود خستوو به ته سهری و کردوو به ته چوار خشته کی .

خوواجه شادی بی بهس بی غمگینی
بو دلی موشناق ه-هر تو مو عینی
یاره ب نهو جاروش بیکه بی بی بی
چاوی موحیان رووی حه بیان

قوربان با بهس بی اوقاتی فصلت
له ریگی خودا بو کانی نهصلت
نهی شاهی خووان له خووانی وصلت
تا کی هر من بم له بی نصیان

نهی دل له شوره قهت نه بووی شهیدا
گهر مه یلت کوردبا وه لایی به غمدا
(صافی) ش وه ک حافظ کی ده بوو ریسوا
نه کور گووی دابا پندی نه دییان

غریبچی نو به هاری گول^۲ در چوو له ده تی باخوان
 بولبولی در ده داری^۲ دل^۲ زاری گه یشته ناسمان
 باین خه زانه ده تک^۲ نه دا گول^۲ که به زمردی ریدک نه دا
 واوله سر له سه تک^۲ نه دا خونچه له باغ دا نه مان
 نه دلی بی قراره کم^۲ گوته هه وایی یاره کم
 سه بری له کتیوه چاره کم^۲ زه حه نه دردی واگران
 دوری فه له که به حبله بو فاصله به هاری بر دو چوو
 ره نگی خه زانی دامه روو جووله به لایی خسته جان
 دوری یاری خونچه دم خسته سر دل^۲ نه له م
 وانه سا له دوری خه م دردی فیراق نه دا نشان
 هجر و فیراق دل^۲ بهرم داویه له سینه خه نه جهرم
 شه کرد به لایی کئی بهرم روو له چلا کم الامان
 یادی وه فایی کئی بکم مهیلی هه وایی کئی بکم
 چاره له لایی کئی بکم غه بری خودایی موسته مان
 نی فه له کا خه نام نه کینه پی تو^۲ له من چی به
 زولمی وا کس نه کرد به ده ره پی من له انسو جان
 (سافی) له دوری فیرقه نه چاره بی حالی زه حه نه
 زای به تیش و نه زبته دل^۲ به برین و تیش و ژان

« و »

حسبیا دل گهلی بیساره بی تو
له بهر دووری له رووح بیزاره بی تو

فراموشی نیه بهو خه لقه بیستی
له لای نه قشیکی رووی دیواره بی تو

هموو دم واه گو شهی بی که سی دا
به شین و زاری و هاواره بی تو

نه گهر فرموی چلون ماوی نه بیستی
له نهم سگ مرگی به بی عاره بی تو

شهی هیجران له به ختی دل در پیره
که روژی تالمیشی تاره بی تو

که شادی دوزمن و غم دوسته قوربان
جهفا یارو صفا نه غیاره بی تو

غهی خوی بهس بوو (صافی) وائهمیستی
دلی غه مباریشی سه باره بی تو

لهم روزه له عشق يار سهوداي سرينکم بو
 نه ما به سبب نه غيار بو جان خه نه رينکم بو
 سه رمه شتي خهت و خالي و بردی دل و دینی من
 بو نايینی شب خیزی ذکری سه ره رينکم بو
 لطفاً چده بی جانا ميسرو که نهوازيم که ی
 دوو نيکه نه باخی رووت حصی نمرينکم بو
 نه قدی روو حه کم بو نارد کالانی و ده فاکای بی
 نوحيتکی جه فاکای هات هر لا زمه رينکم بو
 نه ی کاش شوی هيجران بو به صباح الخير
 چونکی که له روزی رووي مه بلی نه ره رينکم بو
 لهو په رچه می شیواوی داوی دلی دانوه
 بهو غه مزه بی دوو چاوی کونکون جیگه رينکم بو
 گولزاره له گولزاره ی بو خونچه گولی زاری
 گول کهونه شه که رباري وا گول شه که رينکم بو
 نوخته می ده می موهومه نهو حیکه نه مه کنومه
 نه غيار لهوه مه حرومه بهس من خه به رينکم بو
 رووی شه می شهوده و خال نوختیکی سوه بده به
 لهم دوو نه نره (صافی) نوری بصرينکم بو

نهو پرچم و نه گريجه هه موو دوژنه دینه
نهو زوانو رووه ئافهتی سەر رووی زه مینه

عه شت له دلم ئابته نهك عارزه قوربان
وهك توره بی شاهان كه له سەر رووی نگینه

عالم چه ده زانی كه نه من هه كوشته بی كیمه
لهو تیری موزمت زاهیره دائیم كه به خوویه

بی عاره دلم چه ندی جه پای دهی حه قه نهما
جی ی ره حه گوتم چونکی ره قیب واله كه مینه

دل بووینه كه باب بو مه زه ی دینه بی مه ست
قوربان لهوه معلومه كه لیوت نه كینه

جا و مره وا غه رقه بی تو فانی سوروشم
بی نوحی وهقات نابی نه جاتم به سه فینه

(صافی) كه له خاكي ده ری تو دووره به قوربان
هك مه رگی نه بی هینه چه چلون قابلی ژینه

جو بیاری چاوه کانم رووی زه مینی گرتووہ
بۆہ سحرای سینہ کم سه بزهی غمی شین کردووہ

ئهی ردیفقان مهنی نالینم مه کهن بی نیختیار
حاله تیکه مو بته لایه دل له ده منتم دهرچووہ

ناصره وه عزیزی سه بووری دامه ده بی فایده به
من له مکتب خانه بی غم دهرسی عه شقم خو بو بندووہ

خوت نه گهر بی بی به کوژی خوشه له لام نه مارد قیب
واده لئی مه جو به قهتلی تو ی به گوی ی من کردووہ

هیچ کس ی نایی به هاوارم له لای نهو عالمه
واله بهر ناله و فوغانی من قیامت رابووہ

ده نه بی بۆ سه نه خوشانت نه گهر بی ی نهی طبیب
دهرده دارانت له خوشی تو شفایان هاتووہ

عومره کم صرفی و ناط بوو مه رحه پایتکم نه دی
وا دوزانم روو حه مه بیلت له سر من لاجووہ

دوو له بالایی تو بیناییم کوو پره هه لئایی به کس
روژو شهو بیداره چاوم و امه زانه نوسنووہ

حالی (صافی) گهر ده پرسی و اله دمس هیجرانی تو
مات و مه بهوونه له گوشه ی بی که سی دانیشته

نهوا غه زوی غه می بو غاره نی دل کرده به لغاره (۵)
وه کوو هه بهای عارب سا عه شیرو مئله هاواره

مه لئن دل بی هاوارو ترسه نوکه با به تالان چتی
له لای خوشی عه گبدو خانه دانو بیته سالاره

نه ما چیکا له گه ل به خنی ره شو نهو چمرخی که چ ره فتار
که سر عه سگر به دائم بو سو پای غم فیرقه تی یاره

هزاران قوشه نی غم بی به بی سر عه سگری یارم
دلی دیوانه هه لایقی نه گهر بیکن به مده پاره

وه لی بیچاره به نیمرو حیمای لازمه بو تان
نه وه ک عالمه بللی عترو عه شیرت پروینه بیکناره

له به ختی تئمه دا تئیش به عه ببو عاره وایاران
خصوص له م وه خته دا چونکی له چهند جیوه برینداره

وه ظمی عالم نه ما غیرت خه لاس بوو (صافی) تئیشیکه
به ناقه سوواره دل چیکا که حه یسی غم به ملیباره

(۵) نهو هه لیه ته جیگای تیره به و له لاپره (۱۷) ش دا به مه له چاپکراوه .

نهی پرتوی ره نکت بهمه ل عه بی چرا به
وهی حلقه بی زولفت شه به هی دای به لای به

کردونه نیشانهی سهری موزگانی خه ده نکت
بوی دل که کم بی که مه له م گوشه خزابه

سهودا سهری تو م سه مخره زیندانی جو دای
سندوقی سهرت ده فمه بی مه یلم که وه لای به

بی یارو ده لیل پا مه فی ری عه شقی یاران
چند سهر له سهر مه دینگه له سیداره درابه

پهروای نیه اصلا له قصه ی زاهدی خود بین
مه علومه حه پای عاشقی بیچاره رزابه

گیراوی سهری زولنی تو تا سرنه قوربان
چون باومره حه پی تو که له قهیده ردهابه

خوینم برزی صورتهی ناوی تو ده کیشی
تانه م کوژی نازانی که (صافی) به وه فایه

سبحرى دلى ماروونه كشه بىدائى عـوزاره
فيسكرى دلى هاروونه كه ريسوايى دياره

طغنى مهده لهو ههستيه لهو مهستيه زاهيد
بو ره ندى يى من كافيه نهو چاوه خو ماره

خوي ماهه و مياشاهه لهسر تهختي جووانى
يا بهدرى مه ما قهجره هه موو شو دوو چاره

شيرينه لهروو چينه كه خو وينينه هه موو دهم
بهو ليوو دهمو بهرچه مو بهو په نجه نگاره

نهم نوخته به خاله كه لهسر عه ينى جه ماله
نازاري دلى زارى مسنى كرده هوزاره

نهم بهرچه مه پر چينه هه موو عهسكري چينه
بو غاره تي ماچينه كه نهم چينه سوواره

(صافى) نهمه شينى تروه بو غونچين ليوو
ياچه هچه هه يى بولوله يازاري هوزاره

به بروت کژاوم دلّم پر زوخواه
 به دو چاوه دلّ کوزاوه
 له دامیتی زولفت چ نووریک عیانه
 له دوو لاره لولوو خواه
 به به یانه چهنده جووانه
 که دورهی له روودا به دوزولنی خواه
 له دوو لاره لولوو خواه
 له عشقت دوچاوم همو ددم به گریان
 دیده گریان سینه بوریان
 سیوهیل دای له کولهی له گله لیبوو زاری
 له عوزاری گونّ ده باری
 له چاوی خوماری بزاونت به بانازه
 به جاری برین هه لوه شان برونه تازه

دیده بازه چهنده به تازه
 بمکوزه گهر دنت نازه

کهوا خانه ویرانه (صافی) له دونیا
 له تاوی گوتی رووت بووه شیت و شهیدا

شیت و شهیدا کهوته دونیا
 ره حی پیکه ساله ری ی خوا

ئەي نىگار

ئەي نىگار بەسە بادەرگەي وەفا بىكرېتەو
ئايەكەي ھەردل لەزىنەلەي جەفا بىكرېتەو

سەبرى ئەيۇبم لەكىي بوو عومرى نووم چۈن ئەيى
پېنجو دوو رۇزبىكى ماوہ روح كەچوۋ نايىتەو

ئەر لەرۋىي رەحمە وايتى يا بەعەزى كۆرۈتتەم
ئەي مۇسولمانان رجا كەن تۆۋ خودا يار بېتەو

پەردەيى روو ھەلگەرە جانا وەفاي تۆۋ سەبرى من
وەك سەياي عاشقان قەتريكە بانە تىكىتەو

دل لە قەبدى زولفەكەي ھېندەي پەشېۋى دېنۋە
ئانە نەفس ماوہ مەفەرموۋ جارى تر ناسېتەو

رۇزى ھىجران تارى بە ياخۇ شەرى بەختى منە
يا لەسەر روۋى زولفى شىۋاۋېنى دىيۋ دەخولتتەو

(صافى) بەد مېھرى زەمانو قەبى رۇزى وەفا
ئېم مەپرسە تۆۋ خودا با زامى دل نەكولتتەو

پهريشانيم له حد دهرچوو ره فيقان جار هر نهو جلره
له دهردي دوورنئ نهو شوخه دلي زارم به نازاره

نهوا نابووري غم ناماده بوو يو سر دلي مه مزون
نوميدي عهيشو شاديم چوو فيراق يار قومانداره

نه گهر خاكي هسوو عالم به سر خوم دابكم هيشنا
له چاري به خي بي به ختم كه مه نهى خروا به هاواره

عيلاجي دهردي بي دهرمانه من ناكري به هيچ لوقان
مه گهر شوخي وه فادارم دمو كا نهو برينداره

دوعاي دهردم ده كم ههردم له دهردي فيرقه تي جانان
به لي چي ديم له دست نايي گيانم مه ختو بي عاره

ومره (صافي) بكه نهركي ههواي دونياي هيچو پوچ
به اخلاص روو له به خدا كه مه لي به ختم نيگونساره

جهمي عوشاگان مكن لو ميم كه وه ختي زاري به
نشته ري دووري هه بيم وا له جهرگم كاري به

مانی ناه و ناله‌ی من بوجی به بی نیتخیار
 واله بر زای له گوشه‌ی سینه‌کم هاواری به
 یار یه‌دی به بیضای هه به هاتو ته‌لیسی دل‌ی به‌ست
 بهو هه‌موو اصجازه واه مه‌یلی له جادوو کاری به
 مه‌زوه‌عی دل‌ی تویی شادی قهت مه‌فرموو شین ده‌کا
 ناله‌هوری به ختی من دائم بی نهو غه‌مباری به
 واحه‌یاتم بی‌ی سه‌بب قه‌یدی سه‌بانی کردوم
 شیوه‌نی رووحه‌ه عزیزان قه‌یدی من به کجاری به
 شو به بی شهمی روخت پرزولمه‌ته خاه‌ی دل‌م
 روز به بی‌ی روزی جه‌مائی تو سیاه و تاری به
 نه‌قشی زاری لیوی نالت نایه‌ته جه‌دوه‌لکشی
 مانی چینیش واته‌ه‌پور ماوه لهو په‌رگاری به
 چونکی موددیکه له‌یاری باوه‌فا دوور که‌ونوم
 قه‌ونی شیرینم درینفا واه‌زه‌ه‌سری ماری به
 (نزهت‌نا) - ادمردی (صافی) هر له‌دوو لادی شفای (●)
 یا به‌وه‌صالی رووینی یاره، یا به‌لوتنی باری به

(●) صافی لیره‌دا و له‌لامی (نزهت) ی‌دازه‌نه‌وه که بو‌ی‌ی‌کی ره‌واندزی به

دهردی دووریم چه شتوه ژه هری فراقم نوشی به
بویکه خوشیم نه خوشی و نه خوشیم خوشی به

ناشی به ختم باوی غم گهر دوون ده کیری بویه وا
مایه بی موسم به لاشه واپه لاسم بوشی به

روژ له فیکری عارزی خوراکی من خوبنی دل
شو به یادی زولنه کانی نوستم بیسماری به

دل نه نامه گهر بلنی عه قلم بولای له یلا ده چم
هر به مه جنونی ده گا پیی قور به عه قلو هوشیه

ناسنی سارد بوو له پیش دا دل له بی یارو که چی
گرچی تیشیکه له کوورهی عه شتی دائم جوشی به

وا به هار هات صوفی اصلا ساجلی نای که چی
بوریا به رماره کهی دائم به شانو دوشی به

شار له گه ل به ختی به دو چهرخی که چو دونیایی دوون
مه بکه (صافی) نه فی وان نابی به سه عی و کوشی به

دلبره دل بی قهراره چاره کانم گریه باره
سینه کم هر داغداره یاریه کهو غم سده هزاره

مورغی دل بۆت کهونه داوه عه قل او هو شم بی نه ماوه
بۆ بی سر تا پا سو و تاوه دلبره دل بی قهراره

دوستان بوم کن دوعایه زامه که ی دل پر جه فایه
قمت خه یال ناکم شفایه دلبره دل بی قهراره

جاری نابره له حالتم عاشقی نووری جه مالم
که ی ده بی یارب و یسلم ؟ دلبره دل بی قهراره

که ی ده بی خوت بی به لامان ؟ دلبره شوخی خه زمان
تا بگا دستم به دامان دلبره دل بی قهراره

(صافی) بۆت بوو شیتو شهیدا دل به دهر دو سر به سهودا
ره که کی بی بکه له ری ی خوا دلبره دل بی قهراره

دلبره دل بی قهراره چاره کانم گریه باره
سینه کم هر داغداره یاریه کهو غم سده هزاره

دووباره چرخي گچ رفتار به کينهی من هه لستاو
چ سووچی من نیه وا خووی به دی هیشتا له سر ماوه

تهسه لای عاشقان چون دی له دورانی فه له هه بیات
که نه م ناشو به ئیسنیکش له به بنا صلحی نه سگراوه

بیناییم که م بووه یاروژی هیجران تار به یاران
سیای تالی عوشا قه یازولنی په شه سیتاوه

شهو ی فیر قهت گه لی توولا نیه خو م ناخو م نه م
که چ که م به خنی به ده هه لئاسقی دائم هه ره له خو ماوه

وه کوو عاره ب که ده ستو دامه نی ئیو م عیلاجی کن
دلی قه قنهس میالم واله کووره ی سینه سوو تاوه

له دست نابووری غم ئیئیش نه سیری دل به مظلومی
وه لی چیکا قوماندانی فیرا قه نه سری وا داوه

له لایئکی جه قای یارو له جایئکی به لای نه غبار
ره هابی زه حه نه (صافی) چه له لاوه چه له لاوه

شیتنه‌ی نووری جه مالم ماهی تابانم وهره

ناره زووی شهیدی و یصالم جانی جانانم وهره

روژی عیده چاره بر بتم بی‌ی به قوربانم بکی

کوشتیست ره جهته سه دجار به قوربانم وهره

بی دوا بی وه صله کت دهر دم عیلاجی ناکری

دردی بی درمان هه ناکه‌ی ؟ دردو درمانم وهره

من غهری بی تو مه تو بلم به بیج در گانی به

چاویری بی احسانی تو مه شای غهری انم وهره

وا دل و دینم له ری بی عیشتی تو نه ونا چاره کم

خوشی رووی تو کم کافی به بو نووری ایمانم وهره

بو هه وال برسی نه خوشی خو ت چیه گهر به کده می

باله بهر خورا یا له بهر ره غمی ره قیسانم وهره

کوتمه تیو حالی هیلاکت و الهه دردی دووری تو

مه مکوژه به وهره سه دجار دهست و دامانم وهره

ناوری عیشتت وه های سو و تانده و کواگی دهر وون

من غهری بی مه و جی خو بتم سینه بوریانم وهره

(صافی) ناریوژی قیامت هر ده نالینی و ده نلی

نا نهفس ماوه له قهلبم یاری په نهانم ووهه

عاززی یارم گرویی حوسنی له گولشن بردهوه
پویی گول خاری خه می سر تا به پادمر کرده

گره وو زاریم له گه ل بولبول قیاسی ناکری
چونکه تا مردن ده نالیم من به نیش و دمرده وه

قاصیدی گهر بی نه تو بیینی سه لام و بیته لام
زبری کهوشی ماچ ده کم قوویار به نوزو گرده وه

تیشی زامم واله به بیی عالمه معلوم بووه
که ه له خو و پینی چاره کازو که ه لهره نگی زمرده وه

سهر به زانوینی جه فا جا له هجران تا به که ی
ده سهر نه زنو فابنیشم به و هه ناسه ی سهرده وه

دردی من به و چاوی بیمارت نه که ر دهرمان نه که ی
چون به نومیدی شفا بم له و دلای و دک برده وه

گهر بانین (صافی) له عشقی له یله که ی کوی ی جیکه به
تو بلی مه جنون صفت رووی واله چول و ههرده وه

قەدى شەنگ و شوخ ئەگەر بى سەروى بوستانى نووہ
باخی سېو و شوخ ئەگەر بى نوو گولستانى نووہ

زىننەتى غىلمانو حۆرى حوسنى تۆبە دلەرم
(جنة اللأوى) ئەگەر بى تاقى ئەيوانى نووہ

واگمەولا وەصفى تۆى کردووە بەلەولا رووحەگەم
عالمو ئادەم چارابى ئەما خووانى نووہ

ئاسمان حەسرەت لە بو ئەرزى دە كىشى دانما
چونكى بورجى روژو مەھ چاكي گىيانى نووہ

سېرى (سبحان الذى اسرى) نىشانى شاھىتە
نوورە بى خەتى رىسالەت موڧرى فەرمانى نووہ

رازى (لى وقت مع الله) خاصى تۆبە ئەى حەيب
عاصيان بۆبە ئومىدى حەشرو مىزانى نووہ

خاكي ژىرى نەھلەكانت كوھلى (ما زاغ البصر)
تووتىيائى چەشمى بەسېرەت گەردى دامانى نووہ

خەلقى نەرواخى ھەموو عالم نەتېجەى حەبى تۆز
ئەى ھەموو نەرواخى ھالەم بى بەقوربانى نووہ

(صافی) بی سہرماہی نہ قوا لہ کونجی مو فلیسی
چاوه نوڑی گہنجی لوتفو نہ قدی احسانی نووہ

کہ زولنی عارضی داگرتو روڑی روونی کرد ناوہ
عجب سیرریک لہم کوفروہ کہ نیسانی لہ نیو داوہ
لہ دمرگاہت نہ گہر دہ سنم گہوی خاکئی بہرما کہم
لہ لای خووم قبیلہ کہم تاجی کہیانم والہ سہر ناوہ
لہ رووی رہ حہوہ جاری بن سوڑہ حالی موشتاقان
کہ نالہی وان بہسانی نہ فنی سوورو حہشرہ روویداوہ
لہ ہجراتی گوٹم جانو دلم غارت بوو ہی یاران
لہ جسم گہر دہ پرسن وہ کہ موقہا نیسہ کہم ماوہ
لہ شرقی شہوقی وہ صلت روڑی عومرم وا غروبی کرد
لہ مولہ چون نہ بی زینم کہوا مہ حشر ہلستاوہ
لہ بحرہی عشقی اظہاری غہواصیم کردوہ حترانی
ہزار غہواصی وہ کہ من لہو عشقی گیتز، داماوہ
نیکار فہر مووی لہ عشقی خوومہ (صافی) م کوشتبوو نہ مہما
موحہیرمام چہ سہ گہ مہر گیتکہ تیسناکش دہ لہن ماوہ

نه تاوی تاوری دووری هه میسه سینه بوریا نه
 له عشقی چاری مه خووری به دائم دیده گریانه
 چه لی بکم نه قده گی رووحم نه بیته صرفی ری ی قاصد
 خه بهر بیته یایی بو کوزنتت یار دینه تیرانه
 به یادی چاره گانی بو که دل شه بدایی بو روودا
 له قه بدی زولفه گانی وانه سیری چه پس و زیندانه
 شفای زده که دی دووریم به غیری یار به کس نایی
 چه یارای عه قلی نه فلاوون چه جیگه ی فیکری لوقانه
 ته چه بورمام چلژن ریگه گی درا زولتی له سر عارض
 نه جیگه گی کافره چه ننت خیلانی شه روع و قورنانه
 له سر صه فیه ی جه مالی یار به خه تی زوانی نووسرا بو
 له ری ی عه شقا موسولمان کافره کافر موسولمانه
 عه جانب خاتمه یکه له علی لیوی یاره کم بو یی
 له در گانه ی سوله یمان ناسه فه، ناسه ف سوله یمانه
 نومیدی زور هه یه (صافی) نه جاتی بی له خه م چونکه
 ده لیل مه ولوو نه محمد یامرو یار بازی که یلانه

له تاوی: چاوه گه‌ی مه‌ست دوو چاوم یر له خو ویناوه
حه نایی په‌نبه گه‌ی ده‌ست به‌خو وینم ره‌نگی هیناوه

نه‌وی ده‌ردنی فیراق پئی کردووم نه‌صلا به‌یان نایی
له‌یو نیلامه‌وه نه‌بروه له‌لای ککافر نه‌قه‌ماوه

هتا مردن بنا لینم له‌غم نه‌سکینی دل نایه
له‌سوژی فیرقه‌نی جانان ودها مه‌فتون و شیواوه

ده‌وای وه‌صلی نه‌بی اصلا شفای ده‌ردی دلّم نایی
له‌ریگه‌ی خوا عیلاجیکم بکن تا نزو نه‌فیس ماوه

بلیسه‌ی ناوری دوو ریت ودها جسی می سووتاند
به‌دائم دوو که‌لی نام ده‌چینه عرشه نه‌هلاوه

له‌به‌د به‌ختیمه بو‌یه له‌یله گم بی مه‌یله ده‌رحه‌ق من
سه‌بب طولی شه‌وی هبجرا نه‌تالع هر له‌خه‌و ماوه

له (صافی) گه‌ر ده‌پرسن بوچی وا په‌زمورده‌به تیتستی
له‌خزمت یاری هووره بو‌یه وا غم ده‌وری لی داوه

لومم مەگن ئەي ياران ئەم عەشقه بەلايىكە
لەم حالەتە نازان بۆ دل چەمنايىكە ۱

گە شادى و گە شينە گە خەندوو نالينە
جۈملەي رەگدو بۆيى دل ھەر لەحظە ھەوايىكە

گە عاقل و فرزانە گە والو ھەيرانە
نایا دل دېوانە چىگەي لەچلايىكە

گە توونە پەريشانى طفلى بوو گە نەيزانى
ياران چۈرە دەرمانى چارەي لەچلايىكە

ئاخر بەدلى شەيدا پىم گۆت گە ئەتۆي رېسوا
لەم شورە گە تۆي نەنھا وا بۆ تۆ خەنايىكە

پەيشايى دل زانى گۆنى تۆ موسولمانى
لەم عەشقه گە نازانى تۆ بەھسى چەگيايىكە
تۆ ناصى نادانى بوو عەقلە پەريشانى
نەو كۆرۈ موسولمانى گىشى لەھەوايىكە

نەم سېررە پەنھا تۆ عالەي عېرقانە
تۆ خۆت مەكە دېوانە ھەرقالو بەلايىكە

نهو عالمه نهره ننگه ده بیینی که چند ده ننگه
سهر پاکی جودا ره ننگه لهو باووکو داییکه

هر کس که هر جتی به هر ییکه به نوعی به
هر سر له هوایتکو هر سینه سه داییکه

ویش تودره تی عظایه بو معرفه الله به
نایینی له نهو دایه زانیی سه فاییکه

نهو جا وهره گهر یاری واز بیینه له عیاری
هر کی که ریاکاری دونیا که هه باییکه

دونیا که وها خوشه جتی عالی بی هوشه
زه هر ییکه تو مه نوشه دمورانی فه ناییکه

هر جلهو و نهوونه جتی عالی مادوونه
تو مه بگره نهو دوونه ، تیک چرونی به باییکه

من چنده که نادانم یا عاقل او چا زانم
غهری نهو نازانم به خودا که خوداییکه

یاره ب تو به ذاتی خوت بهو سرری صفاتی خوت
لهو هه بدی صفاتی خوت ره حیلکو هه ناییکه

یارب که تو غفاری ، لهو نومنه موختاری
 عه فوی که گوناهاکاری لای تو پوره کاییکه
 دل نومنه موختاره هر چنده سیا کله
 عه فوی بکه غه فارا شلانی عه فاییکه
 نهی سرور و سردارم وهی خاتم موختارم
 هر چندی خه تا بام نه ما تو و د فاییکه
 بو شافی خاصی تو لهو به حره غه و اسی تو
 نهو نومنه عاصی تو چاوی له ره جاییکه
 نهی شاهی به غدایی تو ملجه نو مه توانی
 هر دم دلی سودایی محتاج به دوعاییکه
 نوسنادی و پیری تو هم شاهو نه میری تو
 موددیکه فقیری تو حاجت به س خاییکه
 مه نوایره وه فای من بنوایره جه فای من
 عالم له سه دایی من هر دم له جه زاییکه
 نهی شاهی له هیرانی ماذونی له گه یلانی
 جه فای که سلیمان ده دم تو د واییکه
 نهی جه ددی و فادارم نهی سرور وری هوشیارم
 بنوایره سازارم نه دبیری چ راییکه

نهی (صافی)ی هیرانی نهولادی عدلی و تانی
چاروت له پهریشانی دهرگانه بی شاهینکه

من گهوا مهحروی یارم پادشاهیم بۆچی به ؟
وا به دردی وی گرفتارم زیانم بۆچی به ؟

نیعمتی دونیا به مایه کهی حسابا بۆ دلّم
بی مه تاعی چاره کهی سوودو زیانم بۆچی به ؟

نامهوی بانی و دهنوشه و سونبول و رهبعازو گول
خونچه بی لیزی نه بی بانی گولانم بۆچی به ؟

نامهوی نه سلا زیانی خوّم به بی دوو لوی یار
ناوی حهوانم نه بی روحی روانم بۆچی به ؟

خاکی بهر دهرگانه کهی سه دباخی فیردموسه له لام
ناستانه ی ویم نه بی قهسری جینانم بۆچی به ؟

گهر خولامیم پی کرهم کا پادشاهیم کهی دهوی ؟
چیم له بهر دهرگانه بی روتبه و نشانم بۆچی به ؟

چم له جیعی عیسایی مریم (صافیا) بی وده صلی یار
روتبه بی نه علا مقام و لامه کاتم بۆچی به ؟

ياران كوزراوي نازم صبرم له دل^۷ نهماوه
عاشق به چلوی بزم که ی رووی ده کا بهم لاوله

نازاري دهردي دوروي په نهان نابي^۷ له سينه م
نالمو فوغاني من واله گوي^۷ ی عالم گهراوه

دوودی نام به دائم ده چینه چرخي گهردوون
به تاري عشقي جانان جهرگم ودها سووتاوله

تاجه شري^۷ خاك وه مهرگم ته سگيني قهلبم نابي^۷
باي سبا مه گهري^۷ بي^۷ خاك له دهری به غداوه

گهرچي له نه قصي خو^۷ مه بي^۷ ثيلتيفاته يارم
نهما له دهرگه ی رحمت عاصي که ی دهر کراوه؟

هرچهند عه جزو مهارت هموم دي^۷ بي له هيجران
نومي^۷د وا به له لاي يار که بهس بي له مساواوه

(صافي) له بهر دهرگانيت گه رته مهر خاكي زيللهت
چاوه ري^۷ ی لوتقي تو^۷ يده جانا له ري^۷ ی خبوداوه

سبحری دلی مارووتہ کہ شہدایی عوزارہ
فیکری دلی مارووتہ اہر سوایی دپارہ

تغذی مددہ ہو ہستیہ لہو ہستیہ زاہد
بۆرہ ندی من کافیہ ہو چاوه خومارہ

خوی ماہ و یا شاہہ لہسہر تہختی جہوانی
یا بہری سہما قہدرہ ہموو شو دہوو چاوه

شیرینہ لہروو چینہ کہ خوویئینہ ہموو ددم
ہم لہوو دہمو ہرچہ ہو ہو پہنجہ نیکلرہ

ہم نوختہ یہ خالہ کہ لہسہر عہینی جہ مالہ
نازاری دلی زاری منی سکرده ہوزارہ

ہو ہرچہ ماہ پر چینہ ہموو عہسکری چینہ
بۆ غارہ تی ماچینہ کہ ہم چینہ سووارہ

(صافی) ہمہ شینی توو بۆ خونچہ بی لہوی
یا چہ ہچہ ہی بولبولہ یازاری ہوزارہ

((۱))

خودا ره حی به حالتم یار نموا بردی به دلمای
له سر هوش و له تن ناهت له دل سه برو شه کیایی -

له لایی ناره زووی وه صلوه له لایی دلشکتی یار
گورس ناگا به بهک لا چون نه گا گهر بی به دلایی

نهلو بیگی غهر بییم دی ته سلوا نمونه ناره
چه چاره دی بکه شک ناهم به غیری شیتو شیهایی

که هر چه کم به سرهات له وه پای دل برو جه فانی یار
له ناو نم هر دوو لاه خووینه کم و اچوو به - و رایی

ده زانی بچی گوشه ی بی که سیم گرتوو له دووری یار
خه یالی نهو ره فیهی بوو دلی ریسوا له تنه یایی

نهلا نهی دوستانم داستانی دل نه وار نایی
مه گهر روژی جهزا بیتن له خرمات شاهی مولایی

هواپی له یله کی بی مه یله به دل والهیه (صافی)
سیاخاهی دهروونه شوژی ما جنونی سه حرابی

نهی موتر بی حریفان دست کن به نه غمه خوانی
نوازی تو به بۆ دل واده نغنه کا غه مانی

بهزمت شفایه سادی بۆم لینه بهر بهتو نهی
نهو دمردی دل هه ناکی چی ماوه عوسری فانی

موترب به سازو نهی بی ساقی به جای مهی بی
تا عاززی مه نهی بی روو که بنه شادمانی

دهنگه و هه وایی تو به دهنگه و سادی تو به
که یفو سه فانی تو به بۆ عه یشی جاویدانی

با ساقی روو له مهی کا بی ده فی نهو غمه می کا
جه مشیدی جامو گهی کا؟ کی دای نه مانی مانی

بۆم لینه چه نگو عوده ، روضه له یاو و دووده
با کوره بی هه سووده نه م سیره بانه زانی

ساقی له دل هه زهره که چاره م له دمردی سهر که
جاریکی به ک نه زهره که بۆ (ساقی) ی هه - پیرانی

نه مان لو مەم مە کەن یاران منی کوژت هیجری لە یلائی
لە بەر ئەشکی دوو جەوانم و ژاوە نووری بینای

ئەوا جەیشی فیراق خووبنی رێژاندوو و دەرچر و لەم ناو
دەخیل شاهی و یساڵ تو مەیلە خووبنم چی بە خۆرای

لەلای خۆم احترازم گوت لە ناری دوویری جانان
لەناکاو شوغله وەر بە و دل سووتا بەروانە ئاسایی

لەبەینی ئیمە شەرت و ابو جودای بە کتر نە کەین هەر گیز
و دفاى عەهەت نە بوو قوربان بە جیت هیشتم بە نە نهایی

بە ئومید دانەینی خالی لەی جانانە مشغول بوو
کە نە مزانی لەناکار هاتە نە ستۆم دای رێ وایی

غەریبو ناتەوا ئێک ئەوا هاتوو مە دەرگات
بە سهەلی ناروا قوربان ئە کەر خوت نە ی نە هانایی

ئە گەر (صافی) مەرامت هاتنە دەوی یارە بلی دائیم
مە دەدە یا مستەفاى شاهی دەخیل یا شاهی بە غدايي

جانا به سه بی مهیلی دهمی رووی وهفا بی
 ناچهنده دلی زار به نازارو جهفا بی ؟
 نابی خه یالی تووه غهم بی بی له دل دا
 غارت گره بو عه قلی منی خاه خه رای بی
 هرچی له تهرهف تووه به سه رما بی به قوربان
 یتیم خورشه به لا بی له دلا گهرچی به لا بی
 خالی نیه نه سلا له ته جه لای جه مالت
 هرچی له سهراتا به سه ما جیلوه نوما بی
 شهئی تووه بو جیلوه بی مه عنای هه میو عالم
 لاهوونی و ناموونی به گهرچی له حسابی
 خالی له حیاهت نیه بو عاشقی مه هجوور
 خوئی دینه وه هر چهنده خه تا بی به خه نابی
 نیسانی وجودی تووه نه رواحی نه ریه بن
 نه صدیقی (الست) چه (نعم) بی چه (بلی) بی
 جوزئیکی سفاته دوو جیهان نه وه لو ناخر
 سهرریکه له ذاته چه خهفا بی چه جهسه لا بی
 (صافی) به نومیدی تووه گهرچی له حسابت
 رووی مه عزمره تی زمرده به فرمود له چه لابی

دلّم په زمورده به تيسنې ده خيل موزيب سه داي بي
له دست هيجراني يارم نيو نه فمس ماوه وه طاي بي

له باني شادي و خوځي گه لي بيمارو خه مناکم
مه گهر بهم لاوکو حه بران و نيوه شو بوم شفائي بي

غمي هيجراني تا که ي بي سه داي نه ي موزيبا ساده ي
به يات و شوړو ماهودي و قه زازو ده سنگاي بي

به بي ناوازي تو نه سلا نه چاري دلي شه بلا
ده خيل دهنگي سه باراست و هيجازو چارگاي بي

له پاش مردن وه صيت بي له جوي ياسين و نه لقبينم
سه داي ديوانو عورطاو دهنگي کوردانيس له دوايي بي

به ده سقي نه و حه ييبه گهر نه من مردم شه هيدنيم
گواهيم خو پنه فردا ناهه قه کس ئيدعايي بي

رجا گن تو خودا باک دم که يار بيته سه ريني من
بلي کوژته ي منه (صافي) نه گهر چي بي خه تاي بي

سه پ چي به نهی دلی دیوانه دو باره پشتیواوی
 له عقل و فهم و در چووی له عیب و عاره و اماوی
 مه گهر مه حکومې یاری یاله بهر نیمه نامی تر ساوی
 وه کو کوشنه قه سب نهی دل چیه و اغرق خویناوی
 له گوشی بی کسی دائم له غم دا مات و دامای

له مولکی حسن و ثقیلی ملاحهت تا که نه شوخه
 عه جانب شاه و عارز ماه و تینت پاکه نه شوخه
 دل سهد کوشنه بی وه کوی نه ز بر بی خاکه نه شوخه
 نه گور فرمووی له قه تلی عاشقان بی پاکه نه شوخه
 هزاری کوز تووه وه کوی قه دی لاو لای و لای

به حلقه نهی زولنه کی یارم عه جانب داوی دانوه
 به دانهی خاله که ی سر رووی فریبی عالمی داوه
 له وحشت برو که نه بری دل به بی و یا هات و تی ماوه
 چه یادیکه سهد و وحشی له چینی پی چی پیچاوه
 خلاصی تو نه نهی دل له داوی زولنی باداوی

له سر عه خه ی شهیدانه له سایه ی عه شتی تو نام
 بکه ره حی به من قوربان به غه مزه ی تو به کوز راوم

له رووی دوستی جاری بنوړه نه شکی خو ویناوم
 نه گهر فرزا عهدو بیتن بیینی چاره بی چاوم
 نه پو من خو وین ده بارینې له سر دوو چاوه بی چاوی
 دلا بړچی دهوام ناگهی له عه شفا هرچی تووشت بوو
 گونی جبکم که شتیاوم به سحری چاوه گهی جادوو
 له پیری عه شقوهه پرسیم نهویش دوو باره وای فرموو
 دلا دپوانه بی خو ته که یار بی مه یله دهره هق توو
 وه نیلا نهو له سر نهو عه هده ماوه تو نه گهر ماوی

له تصویرې بروی باجه دوه لی نه قاشی چین دمرچی
 له نمرزی قامه تی بهرزی قه دی شمشادو عه هرچی
 له ووه سنی نهو خهتو خالی ته و او بو عمره کم گهرچی
 له نه عریفی بلیم چی با قه لیم دمرچی بلیم هرچی
 ته و او نای به چی نه و سانی پیچی بهرچی خاوی

له دمردی بی دهوا بوو یه غه ربو شوهره بی شان
 دوعامان پو بکن نیوه خودا زومره ی وه قاداران
 له راستم گوی مدمن به قه ی ره قیبو قه ولی به دکاران
 مه لین (صافی) که نیس نیکه له یادی یار نیه یاران
 له دلدا نیکری دلدارو له ناوی ذکره کا ناوی

شادینی قلبی حزینم نووری چاوانم نه توی
مهره می زامو پرینم دوردو دمرمانم نه توی

وا نه تاریکی فیراقت ریگه کهم وون کردود
شیمی بهیمی جانو دل ماهی دره خشانم نه توی

گهر بهدمتی خوتنوه قه تلم بکی مهنونی توم
سه دئوده موصنه حقم قاتلی جانم نه توی

واله بهر بی همده می خوم خسته گوشه می بی کسی
دوستی یاری بی که ازو دل غه ریمانم نه توی

سجده گاهی میبره بانه خاکی بهر دهر گانه کت
پادشاهی دل به رازو شاهی خووبانم نه توی
ددر به در خوویشتن جیگر نساواره می یارو دیار
دردمهنو خسته دل معلومه لوقمانم نه توی

واله تاو زولسی فیراقت بی هه والو بی مه کان
هاته بهر دهر گای عهدالت شاهو سلطانم نه توی
بهختی بهد نه پیشت له عهده می نو به کامی دل بگم
جان من صاحب و طاوو عهدو بهیمانم نه توی

(صافيا) سا عاشق و دڀوانو و هيراني توڻم
ري ڀي موسو ماني چا ڀي بگم نوري نپانم نه ٿو ڀي

عزيزيڻيڪم هه به نيسمو به جيسا يوسف ٿاني
هزارى وهك زولهينا چه پسي ٿيو چاهي زه نه خدائي
له سد فرسه نگو وه ٻو چاوى نابينا ضيا به خسه
هزاراني وه کوو (به عقوب) له ٻوڻي اه تری زولفاني
له ٿيو خاڪي عه جهم نا کوو شهر ب سهر هددى روڻو و کورد
شه ڀي وا نايي نه سلا صاحبى موڙي سولهيماني
به نينساف گهر نه ماشا کن سهر ايا ه به ڀي ڀي نايي
جه مالى پاري من بو نه هلي دل گه نجيڪي په نهاني
له ٻو فرمانى يارم هر چي گهر دن گهچ نه ٿي ياران
له ٻو ڀي ڀي جه هله وه سهر داده نئي وهك شيخي سه نهاني
مه ناني ساليڪانو رهه نساو كه عبه ڀي عوشاق
دهر ڀي بازي خورا کاني و ٻا سولتاني گه يلاني
نه گهر سولتاني دونيا ٿي گه داي دمر گانه کي توڙه
به نازي خوڻ نيلزي ٿي گهر هم کي (صافي) هيراني

پینج خسته کی

نیکارا رووی زہمی گہر لہ لہو عہدو پہمائی
 دلی بیچارہ کم --- علول توہ چی لہ لوقائی
 وہرہ بہشق خودا یا بیسکوڑہ یا بیسک درمائی
 فیدات بی نہو روحی شیرین ہہ تاگی دل پہریشانی
 ہلای بی وات بہر ہینام چ کہس درمائی نازانی

لہ عہدی بی وہ فانی بو و ہا مہ نفووری توہ دل
 لہرہمی پر جہ فانی بو کہوا مہ ہجوری توہ دل
 خودا ہلناگری جانا پہشتوی دووری توہ دل
 زہ ماتیک لہ گوشہی بی کسی رہنجووری توہ دل
 جہ بیس کہ عہ کہج نابی نہ گہر خوٹ بی یہ سردانی

لہ نقش عارزت --- ہرانہ دائم مانی چینی
 لہسر روو پوردہ بس لادہ ہموو شہخی کہ نہت بینی
 لہ دل --- ہرو لہ نہن تاقت لہسریا عقل نامینی
 کہسی بہم عسریہ نہ بدبوہ بہشہر واک تو بہ شیرینی
 تہ عہ پور ما لہ تصویرت نہ گہر نہ تاش نہ گہر مانی

له فەریادم و مەرئەیی گیانی شیرین روژت ئسورۆیه
 دلم مەشکینە بەسنەیی زولف و خەسنەیی پەرچەمی تووێه
 له تەغلی عەبەدی تووم ئیستیش لەبۆ تووم شین و روو رووێه
 لەمنداڵی بەو ئهوقی بەندگی تووم هەر لە ئهستوێه
 وە کوو قومی دە نالینم عەزیزان دلبەرم کانی؟

له قەلبم ئارەمەق ماوه وەرە ئهیی جانی شیرینم
 تەرەحوم که بەسەرما رابره تی فەکرە نالینم
 له ئەزعا فاندەیی ئادا دوغای ئەسکین و ئامینم

وەرە سەر چاوهیی چاوم بنۆرە سەیلی خووینینم
 قیسی ئاکری ئهصلا لەحەوزو جووگەوو کانی

نه دەردی دووری یاران ئەما ئارامو ئەسکینم
 وەرن ساتی لەرێنگەیی خوا بەرسن گریهوو شینم
 ئەجاتیم دەن لە ئەم دەردە بەسردن یانەخۆ ژینم

بلیتە شوخەکم ئاکەیی لە دووری هەر بنالینم
 چوێ جارێ وە کوو عارمب کە دەسنم گاتە دامانی

له ټیو نابووری ختم وا هات له نعلیمانی مشقی تو
 چه ترسی قهیدو زنجیره له نه ستو دابه توهی تو
 بهموزدهی وه سل پاپوسیت حیا و اچوو له شهوتی تو
 هماغا ټیستیکه مشهور یوو به بد نامی له عشقی تو
 چه باکی لومپی غهیره له مهولا (صافی) هیرانی

پینج خشته کی « صافی » له سهر هو نراوهی

« عهونی » ی کویسی

هو زاری خونچه زاریکم که رووی نهو به هاریتی
 نزاری لانه زاریکم که دل و داغ داخداریتی
 فیدایی لیوو زاریکم تنودی جان نیشاریتی
 خوماری چاو خوماریکم هه زاران وا خوماریتی
 نه سیری زولنی یاریکم هه موو عالمه شکاریتی
 به تورو کونی کاکولی له پای خستووو ناساندم
 وه کوو تیچیری صه یادان له خوونی خوئی گوزاندم
 گریشه می گوشه بی چاوی یوو نیمی ژ ذهنی شپواندم
 وه کوو له یلا به سد نازو نه زاکت عه قلی لی ساندم
 دلم دائم وه کوو مه جنون له عه شفا بی قهراریتی

لههر ږه مزړيكي سهد نازو نه زاکت دايه نم شوخه
 لههر غه مزړيكي سهد فيتنه و هيلاکت دايه نم شوخه
 هزاران تاجي شاهي واله ژړي پايه نم شوخه
 له يقيني ملاحهت چونکي بي همتايه نم شوخه
 د بېنم چنده شهه نشا وا مومي ره گوارتي

نومليم ناله ژين وختي قيايي قامه تي لاوي
 که و منلون له بو قه تلم پياده ي بهرچه مي خاوي
 چ چاره ي تيره بارانه له په نجه و د ستي خو و بناوي

د مزانم د مکوژي چ اوو ته نافي زولني داو داري
 بروي قه وس و موژي په بکاني عوشاني هزارتي

مه تاعی جان له ږي عه شقي به تالانو خه سارته چوو
 هه موو عومرم له هيجراني به سهد عيجزو مهرارهت چوو
 گه دايي دل به مه زلوومي له ژړه تختي نه زارته چوو

به غه مزړي چاو، که عه قل او دل و دينم به غارهت چوو
 خودا چي برو که وا نيمرو هه موو کهس انتظارتي

دلّی بولبول له بو خونچهی دهی هر ناخو شوختی
که زاغی خاله کی دائم باخی پیوو شوختی
پروو گول پرچی سونبول دوو تیرگس والهروختی

کولی روخساره خونچهی لیوه هر هر قه دی شوختی
که هی بولبول که هی قومی که هی دلّی وا هوزاریتی

عجایب نهو به هاریکه که کولشمن چه زی هه لداوه
له لایتی سونبول ونه سرین له لایتی تیرگی ساوه
به ناله ی بولبولان (صافی) مه گهر چه بوه چه قه وماوه ؟

شکو فهی خونچهی لیسوی له باخا واده می داوه
وه یا پوی عهزه (عونی) خنده بیکی لیوو زاریتی

فیدات بی رووحی شیرینم هه ناکی دل^۷ بهریشانی
به لایبی^۷ وات به سهز هینام چه کس دهرمانی نازانی

زه ماتیکه له گو^۷شی بی کسی ره نجووری تو^۷ به دل^۷
حه بییم که عبه کهج نابیی^۷ نه گهر خو^۷ت بی به سردانی

کسی^۷ لهم عهصره نه بدیوه به شهر وه ک تو به شیرینی
نه به یور ما له تصویرت نه گهر نه قاش نه گهر مانی

له مندالی وه تهو^۷قی به نده کی تو^۷م ههر له نه ستو^۷به
وه کوو قومری ده نالی^۷نیم عهزیزان دل^۷بهرم کانی

ومره سر چاوه بی چاوم بنوره سهیلی خو^۷ینینیم
قیاسی ناکری^۷ اصلا له سهوزو جو^۷گه وو کانی

بلینه شو^۷خه کهم ناکی له دووری ههر بنا^۷لینیم
وه کوو عاره ب چی به جاری^۷ که ده منم گانه دامانی

هه نا تیبستا که مشهور بو به به دناوی له عه شقی تو^۷
چه ناکی لو^۷مه بی غهیره له مه ولا (صافی) هیرانی

وہ کوو کوشنی قہساب نہی دل^۶ چہ واغہرفی خویناوی ؟
نہ گوشہی بی کسی دائم لغہم دا ماتو داماوی ؟

نہ گہر فرمووی لہ قہ تلی عاشقان بی باکہ نہم شوخہ
ہزاری کوز نووہ وہ ک تو قہدی لار لاوی ولای

لہ عسافی بلیم چی با قہ لہم دہرچی بلیم ہرچی
نہواو نابی بہچی نہواسافی پیچی پہرچی خاوی

چہ یادیکہ سد و محشی لہ جینی پرجی پیچہ۔ اوہ
نہ جاتی تو نیہ نہی دل^۶ لہ داوی زولنی باداوی

نہ گہر فرزا عہدو بیتن بیتنی چاوی بی چاوم
لہ بو من خوین دہبارنی لہ سر دوو چاوی بی چاوی

دلا دیوانہی خونہ کہ یار بی مہ بلہ تیسٹیکہ
دہ نا نہو ہر لہ سر نہو عہدہ ماوہ تو نہ گہر ماوی

مہ لین (صافی) کہ نیہ تیکہ لہ یادی یار نیہ یاران
لہ دلا فیکری دلدارو ہمیشہ ذکر کا ناوی

« ثانی »

بهشتی لهه له بهشته کانی به عشقی (ثانی) که ناوی (کاک عبدالله)
وه باوکی بوویزی خوالی خوشبوو (ساقی) هیرانی به :-

دمخبل ساقی وهره وهددی وه فاتم
بدی جامی به قوریانی وه فاتم

له بهر جهوری ره قیبو دوردی دووری
همیشه چاوه ری یی مرگه حیاتم

هزار دهنه شهو روژ که دهرم گی
غولام و بنده بی تو م خاکي پاتم

له عشقی چاوه کانی هستی له بلی
وه کوو مهنوونی شهیدانی وولاتم

گوتم (ثانی) هدلی بوخوت هیراکه
گونی چارم نه بو هرچند هلانم

دلېشم چوو گوتېشم چوو که یاری گوتلوزارم چوو
نه ما زینم له گول^۶ خوشی به تاراچی نیکارم چوو

به اارا نه سلې گول^۶ دایې^۶ سه دای بولبول له هر لایې
گریتم سه منور ناسای که خو نچه ی لاله زارم چوو

نه گهر نیقلی هفت کیشور هموو که نچو دورو که وهه
به چیم نایتنه پیش سه نزم که دوری شاهوارم چوو

چه پاشای چه دهر ویشی غمی عشقت نه گهر توشی
همیشه هستو مه دهوشی که دوستی غمگوسارم چوو

زه عیفو زردی پایزم له زستان یار گونی زیزم
له تن بیمارو دلریزم که هلوین هات به اارم چوو

به داغی دهردی هيجرانی له زه بری تیری موژگانې
وهای کردوومه بریای به تن رووسی ره وانم چوو

گوتم (ثانی) نهوا نیرو^۶ له سر چی وا بهریشانی
گونی هات گلورستانې نه سیریان کردو یارم چوو

نهان مردم عیلاجم کن لهه سرهت رووی لهیلایی
میالی شیخی سه نهانی له نایینی مهسبحایی

نهانی دل لهدهس رووی سه بهس چوو دینو نیمانم
که گورا قیبله کم دل چوو له که سه بو کلیسایی

به جای عشق سه مه ستم به زوانی ماری دل گه زتم
به دوو زینشاری پا به ستم که توومه داری نه رسایی

ایلاهی حورمهت و نازی نه ریقی پیری گه یلانی
به وه صلی دل بهرم شادگی له دونیاوو له عرقبایی

وه کوو مه جنونی مه جنونم میسال به ره هادی بیستونم
ده لئی وه رقایی دل خونم به تیری عشقی گولشایی

خه لیفاتی وه قادارو مریدی موخلیس و خالیس
به جاری بوم ده خانهت کن له خزمهت شاهی به غدایی

گوتم (ثانی) تمه تا که له درگی (قاضی الحاجات)
که یارو یاهرم بی لوتفی شای به سربو به حایی

« صفوهت »

بمستی له هه ژبه ته کانی زانای مه زن حاجی کاک مه لا مه لی که نلوبانگی
(مه لا کاکه) و ناز ناویشی (صفوهت) و کوری هه ره گه وره ی صافی و
پوست نوشینی شو و پنی باو کی به تی .

عه بی دانهت مه نهم که متهر تویی هم سه بهو صرور
که داوار هاتووم بهردر مه ده د یاساکن البفداد

تویی هم پیرو هم رابه تویی هه صرازو هم مه نزه
تویی هم بازو هم دل بهر مه ده د یاساکن البفداد

غهریق به حری عشقی تووم له ته علمانی مه شقی تووم
به دائم من له شعوقی تووم مه ده د یاساکن البفداد

نه قیری ناستانه ی تووم له دووری نایشانه ی تووم
به نومیدی نیشانه ی تووم مه ده د یاساکن البفداد

که من په روانه ی توومه سه راپا سووخته یی توومه
حمریق ناری دووی توومه مه ده د یاساکن البفداد

غولام و به ننه یی توومه هه موودم چاومری یی توومه
نه زدر که دفعه یی بسوومه مه ده د یاساکن البفداد

غریبو باو غایبم من علیل و پر جفا بام من
به نومییدی شفایم من مهدهد یا ساکن البغداد

له دووریت زامدارم من له فیرقهت غمگوسارم من
له دوروی گول هوزاره من مهدهد یا ساکن البغداد

سهری عه قلم له ته ستم چوو که مال و هوش و عیلم چوو
نومییدی و وصلی یارم چوو مهدهد یا ساکن البغداد

دل و دینم به غارمت چوو که دونیا و قیامت چوو
خودایه جان له حسرت چوو مهدهد یا ساکن البغداد

زه لیل و عاشقم قوربان نه ماوه دانش و عرفان
نه زه که نهی شهی که یلان مهدهد یا ساکن البغداد

ده خیل نهی (صافی) هی هیران ده که ل جه مصیبتی پیران
بچین بو خزمهت نهو سولتان مهدهد یا ساکن البغداد

نه زه جیسم که بیماره روح گیانم که بیزاره
به بی تسلیم نه چاره مهدهد یا ساکن البغداد

که (صفوت) زور به نازاره له دنیا دا گونا هباره
همیشه نارمزوی یاره مهدهد یا ساکن البغداد

پینج خشته کی صفوہت لہسہر ہونراوہی صافی

دہخیلہک من نہوا مردم وہ کوو مہجنون لہرہسواہی
لہفیرقت لہیلہکم وا کہوتووم بی جی و مہنوایی
دہسا چہبکم وہ کوو ساحر دہکم جیلہو سودارایی
خودارہجی بہحالم یار نہوا بردی بہدل۲ مایی
لہسہر ہوشو لہنہن ناقہتو لہدل۲ سہبرو شہکیایی

نہ گہر زولفی بہدہستم وادہکم لہملم وہ کوو زیننار
میسالی شتیخی سہنغانی لہ عشقی قامہنی دلہسار
مہلین بی ہوشو بی عہقلہ بہتہنہ نہی گہلی نہغیار
لہ لایی ناروزروی وہصلو لہ لایی دلشکتی یار
گورہس ناگا بہہک لا چون نہگا گہر بی بہدو لایی

ہموو شہو ناخوم ناروژ بہنومید وصلی وا فہوتام
نہما چیکم کہ جاریکی نہات ساقی بہ بادو جام
سبایی تالیبہ واسہر نیگورونہ عاشقی بہدنام
نہہو چیکہی غہریبیم دی تہسلانی و تہن نزام
چ چارہی دیکہ شک نابہم بہغہری شیتو شہبدایی

که چند ساله له پو نه حسلی عیلمو شرعه کم ره فنار
خولاسه زبیری هوسیانو غم نه بووه نه نتیجه ی کار
که وای من ده کم نه و بهی نه سووچی خوا نه توی غفار
که هر چی به کم به سر هات له وه فای دل^۲ بوو جه ظانی یار
له بهینی هر دوو لادا خو وینه کم وا چوو به خسو وای

دلی زارم له دهرسی عشق دا پیره و جهوان نابیی
که حه پسی حه لقه بی زولنی تووه پو من زیان نابیی
نه گهر نه عریفو نه وصیفی له پوت کم پوم عیان نابیی
نه لانه ی دوستانم داستانی دل^۲ بیان نابیی
مه گهر روژی جهزا بیتن له خدمت شاهی مه ولایی

تأمل کن له دهوری نه و زه مانه نهی نه نیسو یار
که نه له وده به سر بهستی ده سووری^۲ کروج بوو ازار
که وای هر کسی عه قلی هه بی پو خوی بیی هوشیار
ده زانی بوئی گوشه ی بیی که سیم گرنووه له دوری یار
خه بیالی نهو ره فیه بو دلی ریسوا له نه نهایی

موسو لمان رجامان بو بسکن یارمان بیی وافی
که (صفوة) دل^۲ به بازاره له پو و نی وه صلی نه وصافی
نه گهر وه صلی بیی و نه ی بیی نیایی به ک نه زدر کافی

هوا یی له یله که ی بیی مه یله به دل^۲ وانه به (صافی)
سیاخانی دوزونه شورشی مه جنونی سحرایی

هه بېم چوو روو جېشم چوو که سه روی چو بيارم چوو
نه ما شوقم له گهل شادی به تالان چوو نیکگارم چوو

به هار پي وه مخی گول دایي نه وای بولبول له هه لایي
سو و تانم قه قه نس ناسا پي که خو نچي نه و به هارم چوو

نه گهر هفت ئیقلمی دونیا پری دور پي وه کوو ده ریا
به چیم نایسته پیش گویا که یاری گولوزارم چوو

نه خو شنی نه سلای پایزم له هه لوین یار گوتی زیرم
به جان مه حزونو دلریزم که خو نچي لاله زارم چوو

هه همیشه زارو به فتوونم له فیر قهت له بلی مه جنوونم
له دلدا غهرقه بی خونم که دوری شاهوارم چوو

گوتی (صفوة) که وای تستا سه به ب چی دل برینه داره
گوتی هات توپو نه یاره به ئیخیری که یارم چوو

چی بلییم و چی بهیان کم کس بهدردی من نوزانی
سیری حال^۶ بو کی عیان کم کس بهدردی من نوزانی

من نزانم سیر و حالان ناه لدهستی چاو شهزالات
نزد ده نالیم ماه و سالان کس بهدردی من نوزانی

ماه و سالان من ده نالیم عاشقی نووری جه مالیم
دل^۷ بهزامو پیر خه یالیم کس بهدردی من نوزانی

دل^۷ بهزامو پیر زه عیفم ره ننگ زمر دو وه ک خه عیفم
عاشقی بهزنی له تیغیم کس بهدردی من نوزانی

چهر ک و دل^۷ بوینه کبابه یار له سینهی دام قولابه
قلبو جیسم پیر عه زابه کس بهدردی من نوزانی

له وزه ماهه زور زه لیلیم دائمه زه عیفو عه لیلیم
انتظاری رووی خه لیلیم کس بهدردی من نوزانی

یارو دوستان نهز جو دامه عاشقی نووری خودامه
دلبره و سلم مهرامه کس بهدردی من نه اینی

عاشقی بهدردی مونیرم چاره پوری لوتفی ی— میرم
(صفو تا) من وه ک سه فیرم کس بهدردی من نوزانی

« سوۆزی »

بەشی ھەلبەستەکانی کاک عبدالقادر غەوئە کە ناز ناوی (سوۆزی)
سکوری پێنجەمین بەھشتی (صافی) بە .
(شیوەن بو خوا لێ خوۆش بوی صافی باوکی)
(بەرواری کۆچی دووایی)

و مەرت یاران لە فیرقەت پیری رەندان
جیھان پر کەین لە شبنو زارو گریان
زەمان شیوا زەمین ھاژا کە ئەو چوو
بە لێ کەو چوو لە عالەم قەدری کەو چوو
لە کەو بازی مراد بازی خـودا بوو
بە بازی عزی دونیای لاھەبا بوو
لە بازی بوو لە گەل ٧ عالەم بە بازی
بە جوز بازی نەبوو ئەصلا نیازی
ھەتا ما بوو ئە دونیا بە ھەر وەر بوو
کەلامی شە کردو لە فظی گوھەر بوو
خودا حافیظی بی روئی لە دونیا
لە تێو چەننەت مەقامی بی لە عوقبا

لهسایه‌ی وی خودا تیمش به رحمت
بکای عهفون له بو روژی قیامت

شوی چوار شهم له (ک و ه) ی محرم (۱)

وهفتای کرد له بهرواری (شکانم) (۲)

خودا چیکم چی به چارم بکای چاری به بی چاریم
له چاری بی مه‌هه ماوم نیه یاری بسدا یاریم
نه‌سیری نه نه‌مالو روو به‌خاله تازه یاریم
گوله‌ندام و نه‌مای سه‌روی باغی جه‌نته‌قی یاریم
خه نه‌نگی چاره‌کای مه‌ستی له‌سینه‌ی دام به‌سه‌به‌ستی
خودا نازاد بکه ده‌ستی له‌خووین و تیش و نازاریم
غهمی دو‌نیاوو ده‌ردی دل به‌جاری جه‌رگی کردم کول
ده‌نالینم وه‌کوو بولبول له‌دوووی یاری گولناریم
نیلاهی حورمه‌ت و نازت به‌نه‌حه‌ه مه‌حه‌می رازت
به‌غوڤ اولیای بازت بسده‌ی یاری له‌ریزگاریم
له‌شه‌وقی روژی رووی (سوژی) به‌ریشان حال و نالوژی
له‌ترسی تیری دل‌ووژی خودا به‌س بی غهم و تاریم

۱۳۶۱ (۲)

۲۵ (۱)

به تیری چلوه کی مهستی دلآرامی بر بندارم .
نه چینی په رجه م و زوافی گوآه ندامی گرفتارم

له هیجرانی گوتم و دک بولبولم لهت پرو دلم یاران
جه یاتم زیلله نه چارم نه له ژینه یی- زارم

موریدی مورشیدی عشق و موتی پی پی مه یخانه
نوشینی مه بکده و مهستی زولالی غه بجه بی یارم

و ده ساتی له گه ل من نهی فه له ک توخووا مو دارا که
زه لیل و زارو خهستی تیری غه مزهی شوخی عه ییارم

نه وه ختی نه زع و رووح کیشان ره فیقان و درنه بالینم
دوعا کهن تا به ایمان زوو نه جاتم بی له نازارم

نه (سوژی) شیفنه و شهبه ده برسن گهر به چی فهوتا
زه مانه ی بی و مفاو به ختی به دو یاری جه مفا کلرم

« ووریا »

بهشی ههلبهستی كاك عبدالكریمی كوری حهونه مینی صافی
كه نازناویشی (ووریا) بهو له بهندیخانهدا دایناوه :-
ئهی فهلك تاكهی وه كوو یوسف له بهندیخانه بهم
یا له كییوو چۆلو سههرا ههروه توو دپوانه بهم
تا بهكهی وهك بولبولی بیچاره پشهم ناله بی
تا بهكهی دائم له دهورهی لاله وهك پهروانه بهم
وانه دهردی دووری یارم دل ده-ووتی وهك فه نه
رحمه كم پیتكن هه تاكهی هه له نههم سهروانه بهم
بازی كه یلانی ده خهات تۆر جا كار بی له بۆم
روژی سهه جارانی به قوربانی سهگی دهه گانه بهم
شه نه گهر بیستو دهریشم كهی نه روژم لهم دهه گه به
تاكه وو مردن خادعی خاکی دهری ئاستانه بهم
چون ئه بی ترسم هه بی قوربان له روژی مه حهشرا
خووم به ههیرانی بزانه نه بی له شیره بهم
روژو شهو (ووریام) ههیج كاتی له بهر گریان و زار
قهت نه بوو ئوخه ی بكم تاكهی له نههم گریانه بهم ؟

پیرستی دیوانی صافی

لا پیره

- ۲۰ نه گهر چی دل ۶ به زوانی عارضت سووت
- ۷۱ نه مان لؤ مهم مکه ن یاران منی کوژت هیجری له یلایچی
- ۴۷ نهوا غمزوی غمی بو غارهی دل ۶ کرده به لفاره
- ۴۵ نهو په رچم و نه گریجه همووی دوزمنی دینه
- ۲۲ نهی بای سها هسته له عالم بیه هوشیار
- ۴۸ نهی پرنهوی رنکت به مثل عهینی چرا به
- ۷۰ نهی مو تریبی حه ریفان دهسکه به نهغه خوانی
- ۱۳ نهی نیگارا به سیه با دهرگی و وفا بکری نهوه
- ۲۱ بازی دووری وا به تیری غم دلی کردم نهزار
- ۵۰ به نه برؤت کوژاوم دلّم پر زوخواه
- ۳ به سه هاتی کاک مستقای (صافی) هیرانی
- ۳۱ به قامت خه امان به روو ماهی تابان
- ۵۲ به ری شانیم له حد دهرچوو رد فیقان جار هه نه و جار
- ۱ پیشهستی
- ۲۴ تو ده زانی بوچی یادی دلبری ره عنا ده کم
- ۷۲ جانا به سه بی مه یلی دمی رووی و دفات بی

- ۳۶ جانا له شه مت واهو چه رانه دلی من
- ۳۷ جانا له فیراتی تو په شیواوه دلی من
- ۵۲ جه می عوشاقان مه گن لو مه که وختی زاری به
- ۴۶ جو بیاری چاوه کانم رووی زه مینی گرتووه
- ۱۹ چاوه کم چاوم به دائم انتظاری تو دهکا
- ۴۳ چه بیبا دل^۲ که لپی بیساره بی تو
- ۲۹ چه بیبا خووت دوزانی بو له عالم بی موبالاتم
- ۲۸ چه قیسم گهر فه که یاران به نهی دل^۲ بسو ویتیم
- ۶۹ خودا ره حی به حالتم یار نهوا بردی به دلمای
- ۴۲ خونچه بی نهو به هاری گول^۲ در چوو له دهستی باخهوان
- ۵۴ دمردي دووریم چه ژنووه زه هری فیراقم توشی به
- ۵۵ دل^۲ بهرا دل^۲ بی قهراره چاوه کانم گریه ماره
- ۲۶ دل^۲ بهری ناز په رومری روو نه نوه ری مه هپاره کم
- ۱۸ دل^۲ له بهر دهردي فیراتی یاره مه یلی مهی دهکا
- ۱۵ دل^۲ له بو مه حبو به دیسان گریه ووو زاری دهکا
- ۷۳ دل^۲ په ژمورده به تیتستی ده خیل مو تریب مه دای بی
- ۱۶ دلی بولبول له دوری باخی گول^۲ یاری نهکا چیکا

- ۵۶ درو باره چهرخی کهچ ره فتار به کبتهی من هه آستاوه
- ۷۴ سه به ب چی به نهی دلی دیوانه دوو باره په شیواوی
- ۴۹ سیحری دلی مارووته که شه بیدای عوزاره
- ۷۶ شادبی قلبی حزینم نووری چاوانم نه توی
- ۵۷ شیفتهی نووری جهالم ماهی تابانم ومره
- ۵۸ عارزی یارم گروی حوسنی له گولشمن بردهوه
- ۷۷ شه زیزینکم هه به نیمو به جیسا یوسفی ثانی
- ۴۲ غونچهی نو به هاری گول^۲ دهرچه و له دمستی باخهوان
- ۸۳ فیلمات بی رووحی شیرینم هه تا کهی دل^۲ به پریشانی
- ۵۹ قهدهی تنه تک و شوخ نه گهر بی سه روی بوستانی تووه
- ۲۳ که روژی وه صلی ناوا بوو به چاو گریان نه کم چیکم
- ۶۰ که زواقی عارزی دا گرتو روژی روونی کرد ناوه
- ۲۰ گولناری روخت ره شکی به گولزاری نیرم دا
- ۲۷ له بهر مهیلی مه بی عیشقی تووه یاری وه ظ دارم
- ۶۱ له تاوی ناوری دووری هه همیشه سینه بوریا نه
- ۶۲ له تاوی چاوه کهی مه سنت دوو چاوم پر له خووی ناوه
- ۳۰ له تاوی دمردی دووری تا به کهی بی شیوه نو نام

لا پاره

- ۴۴ لهم روژه له عهشني يار سهودايي سهريچم بوو
- ۶۳ لومم مه گن نهی ياران نهم عهشقه بهلاييكه
- ۳۴ مودديك له هيجراني تو شيواوه دلي من
- ۶۶ من كهوا مه حروي يارم پادشاهيم بوچي به
- ۳۸ من و دل نه مرو نهم شوخه له خوشي بهك به دهی كردين
- ۷۸ نيگارا رووي ره محي گه ره سه ره عه هدهو په يمانی
- ۴۰ وه نه تماشا دوست و نه حيان
- ۸۴ وه كو كو شتهی قه سابه نهی دل چيه وا غهرقی خويناوی
- ۱۳ وورده خالی نيسته كاش نازی له سه ره پروين ده كا
- ۸۰ هوزاری خونچه زاريچم كه رووي نهو به هاريتي
- ۶۷ ياران كوژراوي نازم سه برم له دل نه ماوه
- ۱۴ يار له بهر نازی جوواني ماضره سارم ده كا
- ۲۵ ياری خووم لي زيزه بوچه جهز له مهرگي نهو ده كم

پیرستی هه لێسته کانی

كاك (ههولای نانی) باوکی خاوهندی دیرانو هی كاك (صفوت) و
 كاك (سۆزی) و كاك (ووریا) ی کورە زاناو دلسۆزه کانی صافی هیرانی .

لا پیره

یادگاره کانی (نانی)

- ٨٥ ده خیل ساتی و مره وه علمی وه قائم
- ٨٦ دلێشم چوو گوێشم چوو که یاری گولموزارم چوو
- ٨٧ ئەمان مرده عیلاجم کهن له حهسرت رووی له یلائی
- یادگاره کانی (صفوت)
- ٨٨ عه بیدانهت مه نهم که متهر تویی ههم سه ییدو سه روو
- ٩٠ ده خیلهك من ئەوا مرده وه کوو مه جنون له ریسوایی
- ٩٢ هه بیبم چوو روحیشم چوو که سه روی جو بیبارم چوو
- ٩٣ چی بلێم و چی به یان کم کس به دهردی من نهزانی
- یادگاره کانی (سۆزی)
- ٩٤ و من یاران له فیرقهت پیری ره ندان
- ٩٥ خودا چیکم چی به چاره م بکهی چاری به یی چاریم
- ٩٦ به تیری چاوه که ی مه سنی دلارامی بریندارم
- یادگاری (ووریا)
- ٩٧ ئەهی فه له ک ناکه ی وه کوو یوسف له به ندیخاه بم

١٠٠٠ دانگه - ١٤/٣/١٩٧٣ چاپخانهی كوردستان - هولير

رقم الابداع في المكتبة الوطنية ببغداد (٧٦) لسنة ١٩٧١

چاپخانه کانی چاپخانه کوردستان به تائیه تی نه وانهی که ماون :

فلس دینار

۲۵۰	دیوانی حاجی قادری کوچی
۳۰۰	مهم و زین
۱۰۰	مهولود نامه‌ی کوردی
۳۵۰	نهلفو بی لاتی بی کوردی
۱۰۰	ناوی کچو کورانی کوردی
۶۰	گیو نامه
۶۰۰	کولکه زیرینه
۲۵۰	فهرهنگی مه‌هاباد (کوردی و ئارهوی)
۷۰	دیوانی نه‌دیب
۵۰	باوه‌ری ئابین
۱۰۰	له‌یله و مه‌جنون
۱۰۰	دیوانی دلدار
۲۵۰	دیوانی سالم
۱۵۰	میژووی میرانی سوژان
۹۰	دیوانی پیشکوتن
۱۷۵	دیوانی وه‌قانی
۱۷۵	تعلم اللغة الكردية
۲۵۰	دیوانی شیخ نه‌حمه‌دی جه‌زیری
	خهون نامه
	دیوانی صافی

دیوان صافی

۴۴۰۰۶۰

نگین عرب موکریبان